

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA ÚČETNICTVÍ A DANÍ

Komparace majetkových daní v České a Slovenské republice
Comparison of Property Taxes in the Czech and the Slovak Republic

Student: Bc. Veronika Zetochová

Vedoucí diplomové práce: doc. Ing. Bieliková Alžbeta, PhD.

Ostrava 2019

VŠB - Technická univerzita Ostrava
Ekonomická fakulta
Katedra účetnictví a daní

Zadání diplomové práce

Student: **Bc. Veronika Zetochová**
Studijní program: N6208 Ekonomika a management
Studijní obor: 6202T049 Účetnictví a daně
Téma: Komparace majetkových daní v České a Slovenské republice
Comparison of Property Taxes in the Czech and the Slovak Republic

Jazyk vypracování: čeština

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
2. Majetkové daně České republiky
3. Majetkové daně Slovenské republiky
4. Komparace vybraných majetkových daní v České a Slovenské republice
5. Závěr

Seznam použité literatury

Seznam zkratk

Prohlášení o využití výsledků diplomové práce

Seznam příloh

Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

DENIS, C., T. HEMMELGARN and B. SLOAN, eds. *Taxation Trends in the European Union. 2014 Edition*. Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2014. 314 p. ISBN 978-92-79-35672-8.
KUŠNÍROVÁ, Jana a Juraj VÁLEK. *Daňovníctvo - daňová teória a politika I – Zbierka riešených a neriešených príkladov 2017*. 2. vyd. Bratislava: Wolters Kluwer ČR, 2017. 180 s. ISBN 978-80-8168-646-7.
VANČUROVÁ, Alena a Lenka LÁCHOVÁ. *Daňový systém ČR 2018*. 14. vyd. Praha: 1. VOX, 2018. 404 s. ISBN 978-80-87480-63-2.

Formální náležitosti a rozsah diplomové práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí diplomové práce: **doc. Ing. Alžbeta Bieliková, PhD.**

Datum zadání: 23.11.2018

Datum odevzdání: 26.04.2019

Ing. Jana Hakalová, Ph.D.
vedoucí katedry

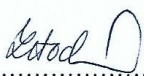

prof. Dr. Ing. Zdeněk Zmeškal
děkan fakulty

Prohlášení o samostatném vypracování diplomové práce

„Prohlašuji, že jsem celou práci, včetně všech příloh, vypracovala samostatně. Přílohy č. 2 a č. 3, dané mi k dispozici, jsem samostatně doplnila.“

V Ostravě dne 26. 4. 2019

Veronika Zetochová

OBSAH

1. ÚVOD	5
2. MAJETKOVÉ DANĚ ČESKÉ REPUBLIKY	7
2.1. Daňová soustava České republiky	7
2.2. Daň z nemovitých věcí	10
2.2.1. Daň z pozemků	12
2.2.2. Daň ze staveb a jednotek.....	15
2.2.3. Společná ustanovení.....	18
2.3. Daň z nabytí nemovitých věcí	19
2.4. Silniční daň	23
3. MAJETKOVÉ DANĚ SLOVENSKÉ REPUBLIKY	29
3.1. Daňová soustava Slovenské republiky	29
3.2. Daň z nemovitostí	31
3.2.1. Daň z pozemků	34
3.2.2. Daň ze staveb	36
3.2.3. Daň z bytů a nebytových prostor v bytovém domě	39
3.2.4. Společná ustanovení pro daň z nemovitostí.....	40
3.3. Daň z motorových vozidel.....	43
4. KOMPARACE VYBRANÝCH DANÍ V ČESKÉ A SLOVENSKÉ REPUBLICE.....	52
4.1. Výpočet daně z nemovitých věcí v České a Slovenské republice	53
4.2. Výpočet silniční daně v České a Slovenské republice.....	59
4.3. Srovnání výnosů daně z nemovitostí a silniční daně obou zemí	64
4.4. Návrhy možných změn majetkových daní v České republice.....	67
5. ZÁVĚR	69

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	71
SEZNAM ZKRATEK.....	74
Prohlášení o využití výsledků diplomové práce	
Seznam příloh	
Přílohy	

1. ÚVOD

Každý člověk se ve svém životě nesčetněkrát setkává s daněmi v různých podobách. Daně jsou hlavním příjmem státního rozpočtu nejen v České republice, ale i ve většině zemí světa. Ke zhodnocení daňového zatížení v jednotlivých zemích slouží právě komparace daňových systémů. Česká a Slovenská republika měla dlouhou dobu společnou daňovou politiku. I přesto, že se systémy výběru i správy daní po rozpadu společného státu mírně upravovaly, v principu zůstávají velice podobné.

Cílem diplomové práce je přiblížení majetkových daní uplatňovaných v České a v sousední Slovenské republice a následná komparace vybraných majetkových daní v obou zemích. Dále upozorňujeme na změny v jejich právní úpravě a na závěr navrhuje možné úpravy obou daní v České republice.

Toto téma je zajímavé především z důvodu, že za celou dobu se uvedené daně právně téměř nezměnily a také kvůli otázce jejich efektivnosti, jelikož představují zanedbatelný výnos (ve výši 1 %) vzhledem k celkovým daňovým příjmům, ale na druhou stranu jsou to příjmy stálé. Dále i proto, že se těchto daní týká problematika dvojího zdanění.

V práci se detailněji zabýváme daněmi z nemovitých věcí a daní silniční. V dnešní době mnoho lidí vlastní pozemky nebo byty či nebytové prostory a další nemovitosti, ať už pro účely bydlení nebo pro podnikání. Držba takového majetku zahrnuje jednak náklady na jeho pořízení či údržbu, tak i náklady spojené s jeho vlastnictvím. Mezi takové povinnosti a náklady majitele patří právě daň z nemovitostí. Život bez automobilů je v současné době téměř nemožný a neumíme si ho již ani představit. I přesto, že je pro člověka automobil velice užitečný, s sebou nese náklady, které jsou nevyhnutelné a je nutné je platit. Mezi tyto náklady se řadí i silniční daň.

Diplomová práce obsahuje kromě úvodu a závěru další tři kapitoly. Vzhledem k tomu, že se detailně věnujeme daním majetkovým, pokládáme za potřebné stručně představit daňovou soustavu České republiky. Základní seznámení s daňovou soustavou včetně popisu jednotlivých majetkových daní je uvedeno ve druhé kapitole.

Ve třetí kapitole vysvětlujeme soustavu majetkových daní na Slovensku, kdy je kapitola rozdělena dle jednotlivých daní a popisuje jejich základní konstrukční prvky, tedy konkrétní předměty, poplatníky, základy, osvobození a sazby daně.

Čtvrtá kapitola je praktickou částí, ve které je uvedeno srovnání vybraných daní České a Slovenské republiky. Komparaci jsme provedly na modelovém příkladu daně silniční a daně z nemovitých věcí. Následuje závěrečné zhodnocení a porovnání výsledků obou zemí.

Mezi metody využité v diplomové práci patří především popis, analýza, komparace a sumarizace. V prvních dvou kapitolách popisujeme a analyzujeme obecně termíny sledované problematiky a je uplatněna metoda popisu a analýzy. Ve třetí části, která obsahuje porovnání vybraných daní, byla využita opět metoda analýzy, ale především komparace a sumarizace.

2. MAJETKOVÉ DANĚ ČESKÉ REPUBLIKY

Daň obecně je povinná a nenávratná platba stanovená zákonem, kterou stát prostřednictvím státních institucí vybírá od různých subjektů – podniků, domácností, organizací nebo jednotlivců, a to jak tuzemských, tak i zahraničních. Výběr daně se pravidelně opakuje buď v časových intervalech (např. daň z příjmů) nebo při stejných událostech (např. daň z nabytí nemovitých věcí).

Lidé vyměňují část svých příjmů za pozemky, domy, automobily apod. Předmětem daně je v tomto případě veličina stavová – konkrétně majetek – a to jak v podobě hmotné, tak i nehmotné. To také znamená, že majetkové daně mají charakter daní na věc – neboli in rem. Na základě klasifikace jim podléhá jak samotná držba majetku, tak i jeho nabytí. V minulosti, konkrétně ve starověku a středověku, zaujímaly daně z majetku často rozhodující příjem. Postupem času však jejich význam z tohoto hlediska klesá, a to na úkor daní „výnosnějších“. Především se jedná o daně důchodové a v současné době hlavně o daň z přidané hodnoty. I přesto mají tyto daně v daňovém systému České republiky své nezastupitelné místo a jsou pro veřejné rozpočty důležité. Každoročně se na nich vybírá přibližně 20 miliard Kč. (Radvan, 2015)

O právní úpravě majetkových daní pojednávají 3 zákony – zákon č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí, zákonné opatření Senátu č. 340/2013 Sb., o dani z nabytí nemovitých věcí a zákon č. 16/1993 Sb., o dani silniční.

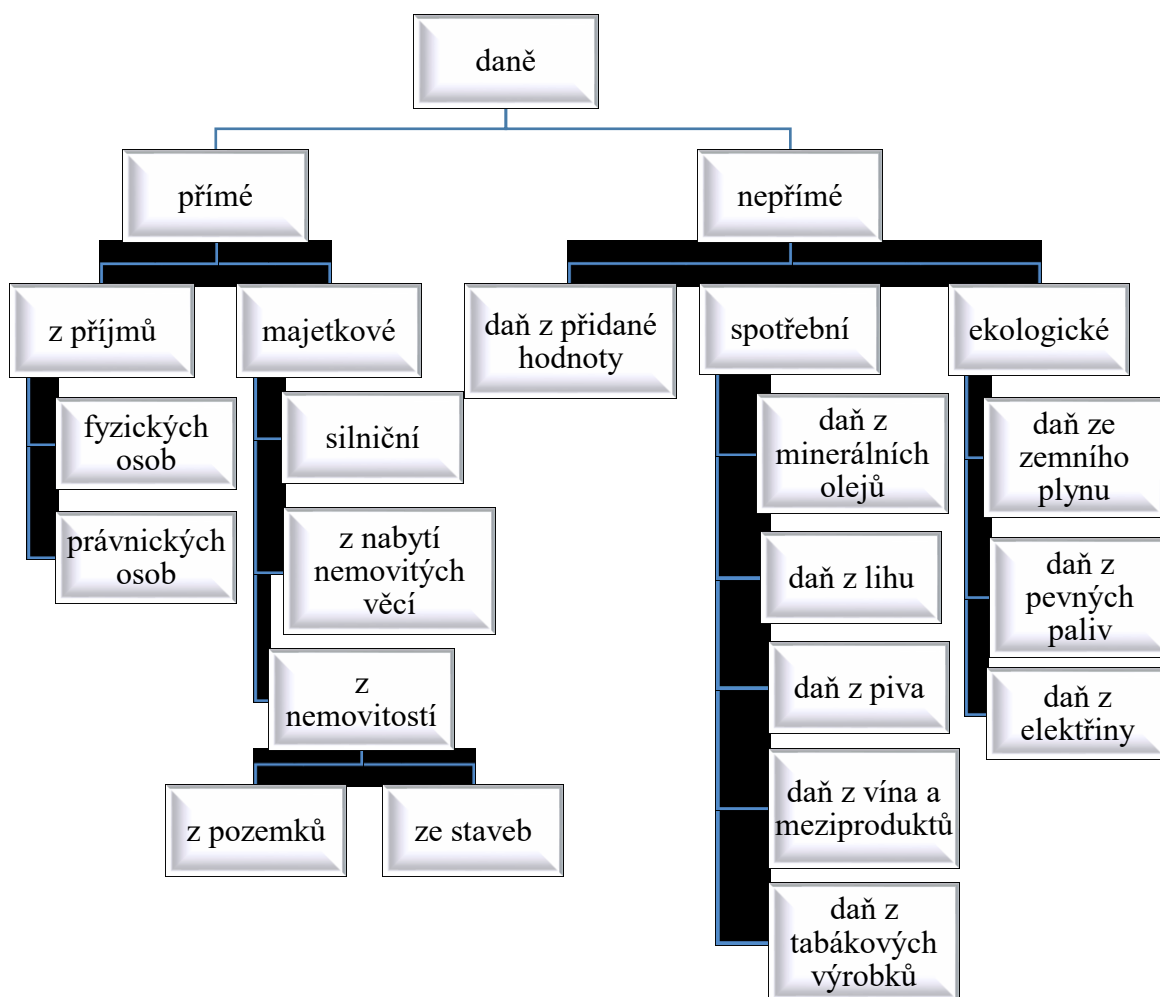
Od roku 2014 se struktura těchto daní změnila. S platností od 1.1.2014 byla zrušena tzv. „trojdaň“, kterou tvořila daň darovací, dědická a z převodu nemovitostí a nahrazena daní z nabytí nemovitých věcí. (Široký, 2018)

2.1. Daňová soustava České republiky

Daňový systém je souhrnné označení pro daňovou soustavu, organizace obstarávající správu daní, plynulý výběr a kontrolu daní a také nástroje, pracovní postupy a metody, které jsou využívány v případě jednání organizací s daňovými subjekty a dalšími osobami. (Jánošíková, Mrkývka, 2016).

Před tím, než se budeme zabývat konkrétními majetkovými daněmi, přiblížíme daňovou soustavu České republiky v následujícím schématu 2.1.

Schéma 2.1 Daňová soustava České republiky

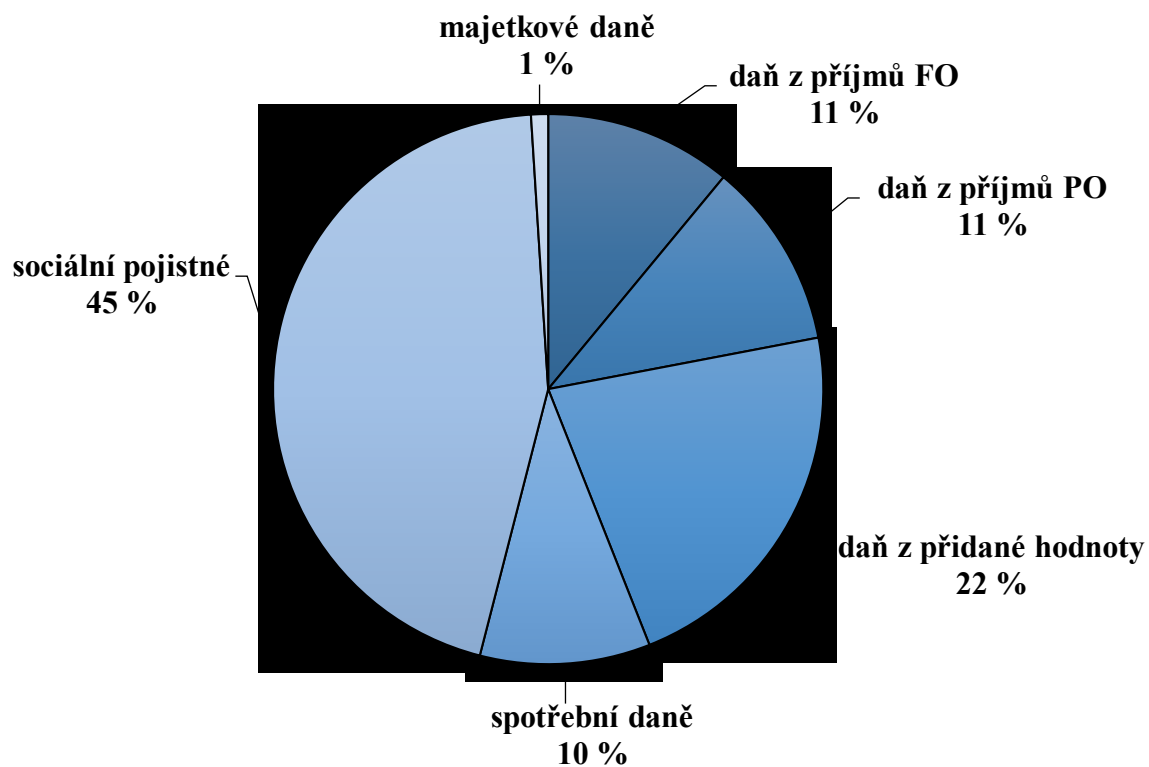
Zdroj: vlastní zpracování

Daňová soustava představuje souhrn daní, které jsou vybírány na území státu v určitém období. Její hlavní úlohou je zabezpečit příjmy na krytí všech potřebných výdajů státu. (Suhányiová, 2011). Daně jsou obecně rozděleny do dvou skupin – na přímé a nepřímé. Mezi nepřímé řadíme daň z přidané hodnoty, spotřební a ekologické daně. Přímé daně se skládají z daní z příjmů a daní majetkových. Daně jsou rozdílné jak v jejich účelu, základu, sazbě nebo v samotném výpočtu, tak i v tom, že každá jednotlivá daň lépe vyhovuje některým požadavkům a zároveň má slabinu ve splnění jiných. Ovšem když se zaměříme na daně v širším slova smyslu, tak se všechny do těchto konkrétních dvou skupin nevměstnají – jedná se například o pojistné sociálního pojištění. (Vančurová, Láchová, 2018)

Mezi charakteristiky daňové soustavy patří mimo jiné popis daňového mixu. Zobrazuje strukturu daní a podíl jednotlivých daní na celkovém daňovém příjmu, čímž se také měří význam těchto druhů daní. Můžeme z toho dále vyčíst, které daně stát potlačuje a kterým naopak dává přednost. (Vančurová, Láchová, 2018)

Následující graf 2.1 podává přehled o podílu daní z příjmů FO a PO, daně z přidané hodnoty, spotřebních daní, majetkových daní a též o podílu sociálního pojistného na celkových daňových výnosech.

Graf 2.1 Daňový mix České republiky v roce 2016 (v %)

Zdroj: vlastní zpracování dle Vančurová (2018)

Z grafu vyplývá, že největší podíl na daňovém příjmu má sociální pojistné a s téměř polovičním podílem následuje daň z přidané hodnoty. Stejný podíl má daň z příjmů FO a PO a v těsném závěsu jsou daně spotřební. Také je patrné, že význam majetkových daní je vzhledem k celkovým výnosům zanedbatelný a jsou spíše doplňkovým daňovým příjmem.

2.2. Daň z nemovitých věcí

Daň z nemovitých věcí se váže k vlastnictví nemovitého majetku a rozlišuje daň z pozemků a daň ze staveb. Mezi důvody tohoto rozdělení patří skutečnost, že osoba vlastníci pozemek nemusí být rovněž vlastníkem stavby na daném pozemku či naopak a také rozdílný způsob výpočtu daně. I přestože se každá daň stanoví odděleně, následně se sečtou a vytvoří tak konečnou výši daně z nemovitých věcí na jednom formuláři daňového přiznání. Celý výnos patří do rozpočtu obce dle katastru, ve kterém se nemovitost nachází. (Kubátová, 2015)

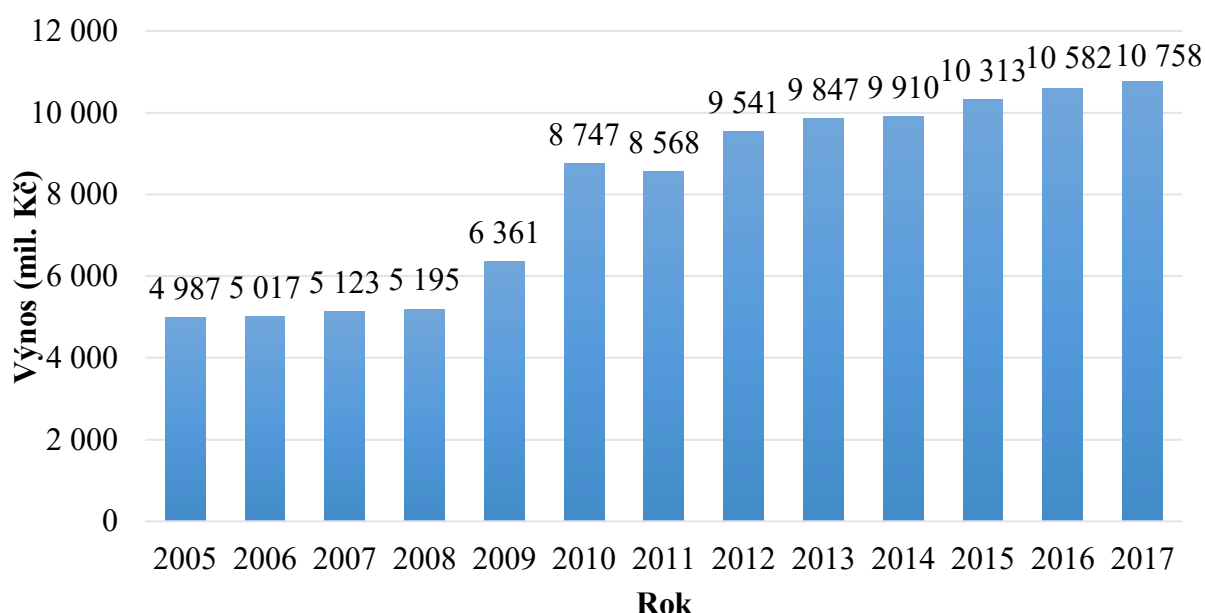
Předmětem daně obecně jsou pozemky, stavby a jednotky nacházející se na území České republiky bez ohledu na občanství poplatníka. (Vančurová, Boněk, 2011)

Poplatníkem daně je vlastník pozemku, stavby, bytu nebo v případě více vlastníků nemovitosti její spoluvlastníci a dále nájemce, organizační složka státu, státní organizace případně uživatel. (Vančurová, Boněk, 2011)

Jinak řečeno jedná se o situace, kdy poplatník v předchozím zdaňovacím období nabyl novou nemovitost nebo u stávající došlo k zásadní změně, např. stavebním úpravám či rozšíření pozemku. Z těchto případů vzniká povinnost podat daňové přiznání a následně příslušný finanční úřad bude každý rok posílat výzvu k zaplacení daně. Výše daně pro další roky je konstantní a je stanovena dle výsledné daně v daňovém přiznání, dokud u poplatníka nedojde ke změně. (Vančurová, Boněk, 2011).

Následující graf 2.2 zobrazuje, jak se měnil výnos daně z nemovitostí v letech 2005-2017.

Graf 2.2 Výnos daně z nemovitostí v letech 2005-2017 v České republice (v mil. Kč)

Zdroj: vlastní zpracování dle Finanční správa. Údaje z výběru daní [online]. Finanční správa ČR [cit. 06.04.2019]. Dostupné z: <https://www.financnisprava.cz/cs/dane/analyzy-a-statistiky/udaje-z-vyberu-dani>

Jak je z grafu na první pohled zřejmé, výnos daně z nemovitých věcí má dlouhodobě rostoucí trend. Největší skokový nárůst v roce 2010 má „na svědomí“ zvýšení sazeb daně ze staveb a některých druhů pozemků téměř na dvojnásobek. Za mírný pokles v roce 2011 může zčásti nárůst objemu nedoplatků na dani oproti roku 2010 a dále dodatečné snížení a s tím související

následné vrácení daně za rok 2010 na základě některých soudních rozhodnutí. V roce 2012 je příčinou nárůstu výše výnosu z daně novela zákona o dani z nemovitostí, kterou byly stanoveny speciální sazby pro některé pozemky. V dalších letech patří mezi důvody zvýšení výnosů také růst počtu obcí využívajících na svém území místní koeficient, zintenzivnění činnosti ve vymáhání daně a nárůst stavební činnosti.

2.2.1. Daň z pozemků

Předmět daně

Jak už bylo zmíněno, předmětem této daně jsou všechny pozemky, které se nacházejí na území České republiky a rovněž jsou evidovány v katastru nemovitostí. O předmětu daně pojednává § 2 zákona o dani z nemovitostí (dále ZDzN).

Konkrétně jsou to:

- zemědělské pozemky:
 - orná půda,
 - chmelnice,
 - vinice,
 - zahrady,
 - ovocné sady,
 - trvalé travní porosty,
- nezemědělské pozemky:
 - hospodářské lesy,
 - rybníky s intenzivním a průmyslovým chovem ryb,
 - zastavěné plochy a nádvoří,
 - stavební pozemky – pozemky nezastavěné zdanitelnou stavbou a určené k zastavění zdanitelnou stavbou, která byla ohlášena, na kterou bylo vydáno stavební povolení nebo bude prováděna na základě certifikátu autorizovaného inspektora anebo na základě veřejnoprávní smlouvy a po jejím dokončení se stane předmětem daně ze staveb a jednotek,
 - „plošné stavby“ – zpevněné plochy pozemků užívané k podnikatelské činnosti, např. parkoviště, zpevněné plochy mezi budovami v rámci průmyslového areálu apod.,
 - ostatní plochy, např. autokempy, koupaliště apod. (Radvan, 2015)

Zdanění nepodléhají:

- pozemky zastavěné zdanitelnými stavbami, a to v rozsahu zastavěné plochy těchto staveb,
- lesní pozemky, na nichž se nacházejí lesy zvláštního určení a ochranné,
- pozemky označené jako vodní plocha s výjimkou rybníků sloužících k intenzivnímu a průmyslovému chovu ryb,
- pozemky určené pro obranu republiky,
- pozemky, které jsou součástí zdanitelných jednotek v budově bytového domu a jiné pozemky ve vlastnictví spoluvlastníků všech vlastníků jednotek v domě užívané společně s těmito jednotkami. (Marková, 2019)

Poplatník daně

Subjekt daně vysvětluje § 3 ZDzN, podle nějž je to nejčastěji vlastník pozemku. V případě, že je pozemek evidován v katastru nemovitostí zjednodušeným způsobem, je poplatníkem vždy nájemce nebo pachtýř. V situaci, kdy vlastník pozemku není znám, stává se poplatníkem uživatel pozemku. Jedná-li se o pozemek ve vlastnictví České republiky, poplatníkem je organizační složka státu, státní příspěvková organizace, státní fond, státní podnik nebo jiná státní organizace či právnická osoba, která má právo tento pozemek užívat. Co se týká fondu svěčenského, podílového a obhospodařovaného penzijní společností, je subjektem daně právě tento fond. Pokud pozemek vlastní více poplatníků (např. spoluvlastnictví), jsou povinni daň zaplatit společně a nerozdílně – mají tzv. solidární povinnost. Mezi nejčastější způsoby patří dohoda na společném zmocněnci, který za všechny podá společné daňové přiznání a za celý pozemek daň zaplatí. (Marková, 2019)

Základ daně

Základ daně rozlišujeme podle jednotlivých druhů pozemků a je vymezen v § 5 ZDzN.

U orné půdy, chmelnice, vinice, zahrady, ovocného sadu a trvalých travních porostů je to cena půdy, která se stanoví vynásobením skutečné výměry pozemku v m² a průměrné ceny půdy stanovené na 1 m² vyhláškou Ministerstva zemědělství. Základem daně z pozemků hospodářských lesů a rybníků s intenzivním a průmyslovým chovem ryb je cena zjištěná dle platných cenových předpisů. Druhou možností, která může být pro poplatníka výhodnější, je součin skutečné výměry v m² a fixní částky 3,80 Kč/m². (Kukalová, 2015)

V případě zastavěné plochy a nádvoří, stavebního pozemku, plošné stavby a ostatních ploch je základem daně skutečná výměra v m². (Marková, 2019)

Osvobození od daně

Mezi pozemky, u kterých lze uplatnit osvobození od daně, patří např. pozemky ve vlastnictví České republiky a dále té obce, na jejímž katastrálním území se pozemky nacházejí nebo pozemky zastavěné stavbou podle stavebního zákona, která je dálnicí, silnicí, místní komunikací a jiné pozemky určené pro veřejnou dopravu. Výčet všech osvobozených pozemků je detailně vymezený v § 4 ZDzN. (Radvan, 2015)

Sazba daně

Sazba daně je stanovena § 6 ZDzN u jednotlivých pozemků rozdílně dle druhu pozemku. Orná půda, chmelnice, vinice, zahrady a ovocné sady mají sazbu daně stanovenou na 0,75 %. Nižší sazbou daně ve výši 0,25 % jsou zdaňovány trvalé travní porosty, hospodářské lesy a rybníky s intenzivním a průmyslovým chovem ryb. Pevnou sazbou daně se zdaňují zpevněné plochy pozemků užívané pro podnikání (1,00 Kč nebo 5,00 Kč), ostatní plochy (0,20 Kč) a zastavěné plochy a nádvoří (0,20 Kč). Patří zde také stavební pozemky (2,00 Kč), kde se základní sazba dále vynásobí koeficientem stanoveným podle počtu obyvatel obce v den posledního sčítání lidu. Rozmezí koeficientu je stanoveno od 1 do 4,5, přičemž má obec právo ve vybraných částech obce rozhodnout o použití koeficientu o tři kategorie vyššího nebo naopak nižšího. (Marková, 2019)

Zmiňované koeficienty podle velikosti obce zobrazuje následující tab. 2.1.

Velikost obce	Koeficient	Rozmezí podle vyhlášky obce
obce do 1 000 obyvatel	1,0	1 – 1,4
1 001 – 6 000 obyvatel	1,4	1 – 1,6

6 001 – 10 000 obyvatel	1,6	1 – 2,0
10 001 – 25 000 obyvatel	2,0	1 – 2,5
25 001 – 50 000 obyvatel	2,5	1,4 – 3,5
nad 50 001 obyvatel, ve statutárních městech a ve Františkových Lázních, Luhačovicích, Poděbradech, Mariánských Lázních	3,5	1,6 -3,5
v Praze	4,5	2,0 – 5,0

Tab. 2.1 Základní koeficienty podle velikosti obce

Zdroj: vlastní zpracování dle Zákona č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí

2.2.2. Daň ze staveb a jednotek

Předmět daně

Do předmětu daně jsou zahrnuty:

- zdanitelné stavby dokončené nebo užívané (budovy podle katastrálního zákona nebo inženýrské stavby),
- nebo zdanitelné jednotky dokončené nebo užívané.

Vztahuje se to i na část budovy nebo inženýrské stavby či součást jednotky, je-li dokončená nebo užívaná.

Pokud jsou ve zdanitelné stavbě zdanitelné jednotky, tak se za předmět daně nepovažují. (Marková, 2019)

Poplatník daně

V první řadě je poplatníkem daně vlastník zdanitelné stavby nebo jednotky. Dále u zdanitelné stavby či jednotky, která je ve vlastnictví České republiky, může být poplatníkem organizační složka státu, státní příspěvková organizace, státní fond, státní podnik, jiná státní organizace nebo právnická osoba, která má právo užívat stavbu či jednotku. Poplatníkem ve svěřenském fondu, v podílovém fondu a ve fondu obhospodařovaném penzijní společností je to vždy příslušný fond. Zdanitelnou jednotku, která zahrnuje nebytový prostor jiný než sklep nebo komoru a je pronajata nebo propachtovaná, zdaňuje vždy nájemce nebo pachtýř. (Marková, 2019)

Základ daně

U zdanitelné stavby je základem daně zjištěná výměra zastavěné plochy nadzemní části stavby v m². Takto stanovený základ daně se nazývá zastavěnou plochou a při určování daně se vychází ze stavu k 1. lednu zdaňovacího období. (Vančurová, Láchová, 2018)

Základem daně u zdanitelných jednotek a také jejich souborů evidovaných v katastru nemovitostí je tzv. upravená podlahová plocha. Je dána součinem výměry podlahové plochy jednotky a koeficientu, jehož hodnota je 1,22 (v případě zdanitelné jednotky v budově bytového domu nebo je-li její součástí podíl na pozemku či je její vlastník spoluvlastníkem jiného pozemku) nebo 1,20 (v ostatních případech). (Vančurová, Láchová, 2018)

U ostatních budov, které slouží jako příslušenství budov obytných domů, se u každé samostatné budovy zahrnuje do základu daně jen výměra přesahující 16 m². Mezi příslušenství patří drobné stavby doplňující funkci stavby hlavní, jakou je například prádelna, sauna či garáž. Výjimkou jsou ovšem drobné stavby používané pro podnikání. (Vančurová, Láchová, 2018)

Stavbou nebo jednotkou využívanou pro podnikání je stavba či jednotka skutečně používaná pro podnikatelskou činnost nebo zařazená v obchodním majetku podniku podle zákona o daních z příjmů. Dále také stavby a jednotky pronajaté nájemci pro podnikání. (Vančurová, Láchová, 2018)

Osvobození od daně

Od daně jsou osvobozeny:

- zdanitelné jednotky nebo stavby ve vlastnictví České republiky,
- zdanitelné jednotky nebo stavby ve vlastnictví obce na jejímž katastrálním území se nacházejí,
- zdanitelné jednotky nebo stavby ve vlastnictví jiného státu užívané diplomatickými zástupci pověřenými v České republice,
- zdanitelné stavby veřejně přístupného památkového objektu prohlášeného za kulturní památku, který je ve vlastnictví České republiky nebo přístupný z důvodů výchovně vzdělávacích,
- zdanitelné jednotky nebo stavby sloužící k zajištění hromadné osobní přepravy,
- zdanitelné jednotky nebo stavby ve vlastnictví kraje na jehož územním obvodu se nacházejí,
- zdanitelné jednotky nebo stavby ve vlastnictví veřejných vysokých škol

a další zdanitelné jednotky a stavby uvedené v § 9 zákona o dani z nemovitostí. (Marková, 2019)

Sazba daně

Jednotlivé sazby daně jsou rozdělovány podle převažujícího účelu využití stavby nebo jednotky:

- u obytných domů, kde převažuje funkce bydlení a rodinné domy, včetně příslušenství k obytnému domu činí základní sazba daně 2 Kč/m² zastavěné plochy,
- u bytu a nebytových prostor neručených pro podnikání je nastavena základní sazba ve výši 2 Kč/m² upravené podlahové plochy,
- u budov určených pro rodinnou rekreaci, mezi které patří také budovy rodinných domů využívaných pro rodinnou rekreaci, je stanovena sazba 6 Kč/m² a dále pro příslušenství těchto budov 2 Kč/m²,
- pro garáže, jež jsou postaveny odděleně od obytných domů se používá sazba 8 Kč/m² zastavěné plochy,
- na ostatní zdanitelné stavby se vztahuje sazba 6 Kč/m²,
- u zdanitelných staveb a jednotek využívaných převážně pro podnikání se sazba daně liší podle typu podnikání:
 - pro zemědělskou prvovýrobu, lesní a vodní hospodářství je dána sazba 2 Kč/m²,
 - a další druhy podnikání, jako je průmysl, energetika, stavebnictví, ostatní zemědělská výroba a ostatní druhy podnikání se zdaňují sazbou 10 Kč/m².

Základní sazby se dále zvyšují o 0,75 Kč za každé další nadzemní podlaží, které přesahuje:

- dvě třetiny zastavěné plochy stavby,
- nebo u staveb pro podnikání jednu třetinu zastavěné plochy. (Vančurová, Láchová, 2018)

Koeficient obce

Upravené sazby u budov obytných domů, jejich příslušenství a také u jednotek používaných pro bydlení se dále násobí koeficienty podle velikosti obce, které jsou uvedeny v tabulce 2.1 v předchozí kapitole.

V případě budov pro rodinnou rekreaci, garáží, staveb a jednotek nebytových prostor používaných pro podnikání, obce uplatňují koeficient 1,5, který můžou, ale také nemusí stanovit. Pokud koeficient obec stanoví, musí tak učinit obecně závaznou vyhláškou a pro celou obec, nikoliv jen pro vybrané části. (Vančurová, Láchová, 2018)

Dále může obec stanovit tzv. fakultativní místní koeficient pro nemovité věci ve výši 2, 3, 4 nebo 5. Tímto koeficientem se vypočte výsledná daň za všechny nemovité věci, pozemky i stavby a jednotky kromě pozemků zemědělských. (Vančurová, Láchová, 2018)

2.2.3. Společná ustanovení

Zdaňovací období

U daně z pozemků stejně jako u daně ze staveb a jednotek je zdaňovacím obdobím kalendářní rok, rozhodující je vždy stav k 1. lednu. Ke změnám během období se nepřihlíží, ty se zohledňují až v dalším zdaňovacím období. (Vančurová, Láchová, 2018)

Daňové přiznání

Jak již bylo řečeno hned na úvod, poplatník podává daňové přiznání pouze pokud mu povinnost nově vznikne nebo dojde ke změně rozhodných okolností. Jestliže některá tato situace nastane, poplatník podává přiznání do 31. ledna zdaňovacího období příslušnému správci daně. Výjimka je u nabytí nemovitosti z titulu dědictví nebo vkladu vlastnického práva do katastru nemovitostí. Daňové přiznání se poté podává do konce třetího měsíce následujícího po nabytí právní moci u dědictvého řízení nebo po zapsání vkladu do katastru nemovitostí. (Marková, 2019)

Dojde-li pouze:

- ke změně sazeb daně,
- ke změně průměrné ceny půdy,
- ke stanovení nebo ke změně koeficientu,
- k zániku osvobození daně,
- ke změně místní příslušnosti,

ve srovnání s předchozím obdobím, poplatník není povinen daňové přiznání podat ani sdělit tyto změny. Daň se stanoví na základě poslední známé daně upravené o příslušné změny.

Další výjimky a situace jsou popsány v § 13a zákona o dani z nemovitostí. (Marková, 2019)

Na základě razítka, data na obálce, termínu elektronického podání nebo dne doručení přiznání do podatelny se posuzuje jeho včasné podání. Za přiznání, s jehož podáním se poplatník opozdí o méně než pět pracovních dní, úředníci pokutu prominou. Při delším zpoždění se za každý další den prodlení načítá pokuta ve výši 0,05 % daně. Sankce se odpouští, pokud nedosáhne alespoň 200 Kč a celkové penále zároveň nemůže být vyšší než 5 % z daně a 300.000 Kč. (Marková, 2019)

Platba daně

V případě, kdy daň nepřesáhne částku 5.000 Kč, je splatná jednorázově do 31. května zdaňovacího období. Při částce vyšší se splátka rozdělí do dvou stejných částí splatných do 31. května a 30. listopadu zdaňovacího období. U poplatníků provozujících zemědělskou výrobu je termín splátek stanoven na 31. srpna a 30. listopadu zdaňovacího období. Aby byla daň vyměřena a vznikla tak povinnost jejího zaplacení, musí dosáhnout výše nejméně 30 Kč, ale přiznání musí poplatník podat i v tomto případě. U spoluvlastníků podávajících přiznání samostatně je tato výše stanovena minimálně na 50 Kč. (Vančurová, Láchová, 2018)

Daň lze zaplatit:

- bezhotovostně převodem na bankovní účet správce daně,
- v hotovosti poštovní poukázkou u kterékoliv pošty,
- v hotovosti přímo na pokladnách správce daně,
- přeplatkem na jiné dani – správce daně převede přeplatek na jiné dani na úhradu dlužné daně. (Vančurová, Boněk, 2011)

Zaokrouhlování

Všechny základy daně se zaokrouhlují na celé m² nahoru. (Marková, 2019)

2.3. Daň z nabytí nemovitých věcí

Daň z nabytí nemovitých věcí má na rozdíl od daní z nemovitostí charakter jednorázové platby spojené s úplatným nabytím nemovitých věcí na území České republiky. Dalším rozdílem je, že výnos daně z nabytí je příjmem rozpočtu státního, nikoli jednotlivých obcí. (Široký, 2008)

Předmět daně

Pro účely daně je předmětem úplatné nabytí vlastnického práva k nemovitosti, která je:

- stavbou, pozemkem, částí inženýrské sítě nebo jednotkou nacházejícími se na území České republiky,
- právem stavby, kterým se zatížený pozemek nachází na území České republiky,
- spoluvlastnickým podílem na nemovité věci uvedené v předchozích případech,
- nabytá do svěřenského fondu.

Úplatou se v tomto případě rozumí částka jak v peněžních prostředcích, tak i hodnota nepeněžního plnění, které je poskytnuto za přijaté plnění. (Marková, 2019)

Nabytí více nemovitých věcí je jako samostatný předmět daně považováno v případě nabytí těchto věcí směnou.

Mezi předmět daně se nezahrnuje nabytí vlastnických práv přeměnami právnických osob s výjimkou převodu jmění na společníka, náhradou za vyvlastnění a v souvislosti a s prováděním pozemkových úprav. (Vančurová, Láchová, 2018)

Poplatník daně

Poplatníkem daně je vždy nabyvatel vlastnického práva k určité nemovité věci. Jedno daňové přiznání podávají také manželé při převodu majetku ze společného jmění manželů. Jsou považováni za poplatníky společně a nerozdílně. Naopak je tomu u podílového spoluvlastnictví, kdy se stává poplatníkem každý spoluvlastník samostatně podle velikosti svého podílu na nemovitosti. Nabytí nemovité věci do svěřenského nebo podílového fondu zdaňuje příslušný fond. (Kukalová, 2015)

Základ daně

Základ daně se odvíjí od tzv. nabývací hodnoty snížené o uznatelný výdaj. Nabývací hodnotou se rozumí:

- sjednaná cena (mezi převodcem a nabyvatelem), pokud je vyšší nebo rovna srovnávací daňové hodnotě,
- srovnávací daňová hodnota v případě, že je vyšší než sjednaná cena,

- zjištěná cena (dle zákona týkajícího se oceňování majetku), není-li jí ani sjednaná cena ani srovnávací daňová hodnota nebo
- zvláštní cena (v případě dražby, insolvenčního řízení, vkladu majetku do společnosti apod.), lze-li ji určit, pak je to výlučně tato cena. (Marková, 2019)

Pro účely této daně je:

- cenou sjednanou úplata za nabytí vlastnického práva k nemovité věci,
- srovnávací daňovou hodnotou částka odpovídající 75 % směrné hodnoty nebo zjištěné ceny,
- zjištěnou cenou cena zjištěná podle zákona upravujícího oceňování majetku a
- zvláštní cena dosažená vydražením, předražkem, získaná prodejem ve veřejné dražbě nebo v rámci exekuce.

Jako uznatelný výdaj zákon považuje odměnu a náklady prokazatelně zaplacené poplatníkem znalci za znalecký posudek určující zjištěnou cenu, pokud je vyžadovanou přílohou daňového přiznání. (Marková, 2019)

Nabývací hodnota se stanoví vždy ke dni, kdy nastala skutečnost, která je předmětem daně.

Osvobození od daně

V rámci této daně je osvobozeno:

- nabytí členským státem EU,
- nabytí územním samosprávným celkem nebo dobrovolným svazkem obcí,
- první úplatné nabytí dokončených nebo užívaných novostaveb rodinných domů nebo jednotek v bytových domech, přičemž musí k nabytí dojít nejpozději do 5 let od prvního dne užívání,
- nabytí vlastnického práva k jednotce, jež zahrnuje družstevní byt nebo nebytový prostor ve formě garáže, sklepa nebo komory při nabytí fyzickou osobou, která je jejich nájemcem,
- nabytí vlastnického práva k nemovité věci v rámci insolvenčního řízení při provádění reorganizace nebo
- nabytí vlastnického práva na základě finančního leasingu. (Vančurová, Láchová, 2018), (Marková, 2019)

Sazba daně

Sazba této daně je jednotná a lineární ve výši 4 % ze základu daně. Výsledná daň se rovná součinu sazby daně a daňového základu zaokrouhleného na celé stokoruny nahoru. (Marková, 2019)

Daňové přiznání

Na základě skutečnosti, zda je, či není nemovitá věc evidovaná v katastru nemovitostí, se liší den, od kterého začíná běžet lhůta pro podání daňového přiznání. U nemovitých věcí evidovaných v katastru nemovitostí musí poplatník podat přiznání do konce třetího kalendářního měsíce následujícího po kalendářním měsíci, ve kterém byl v katastru proveden vklad vlastnického práva. V případě nemovitých věcí neevidovaných v katastru nemovitostí je nutné přiznání podat do konce třetího kalendářního měsíce následujícího po kalendářním měsíci, v němž došlo k nabytí vlastnického práva či byly splněny podmínky pro nabytí. Daňové přiznání se nepodává, je-li nabytí nemovité věci osvobozeno od daně. (Marková, 2019)

Placení daně

Pokud poplatník použije jako srovnávací daňovou hodnotu cenu zjištěnou, tedy s přiznáním doloží i cenu stanovenou posudkem znalce, je pro něj daň stanovená v daňovém přiznání splatná v termínu pro podání daňového přiznání. Ovšem v případě, kdy jako srovnávací daňová hodnota bude použita směrná hodnota, poplatník zaplatí v termínu pouze zálohu na daň (4 % ze sjednané ceny). Správce daně poté stanoví na základě údajů uvedených poplatníkem v daňovém přiznání směrnou hodnotu a zjistí, zda sjednaná cena dosahuje 75 % směrné hodnoty. Jestliže ano, daň byla uhrazena zaplacením zálohy. V situaci, kdy je vyšší srovnávací daňová hodnota, platebním výměrem stanoví správce daně daň a vzniklý rozdíl mezi touto daní a zaplacenou zálohou je splatný do 30 dnů ode dne jeho doručení.

Nedosáhne-li vypočtená daň nebo záloha minimálně výše 200 Kč, daň se nestanoví a neplatí, pouze se podává daňové přiznání. Obdobně to platí v případě, že zjištěný rozdíl mezi daní a zálohou je opět nižší než 200 Kč. (Vančurová, Láchová, 2018)

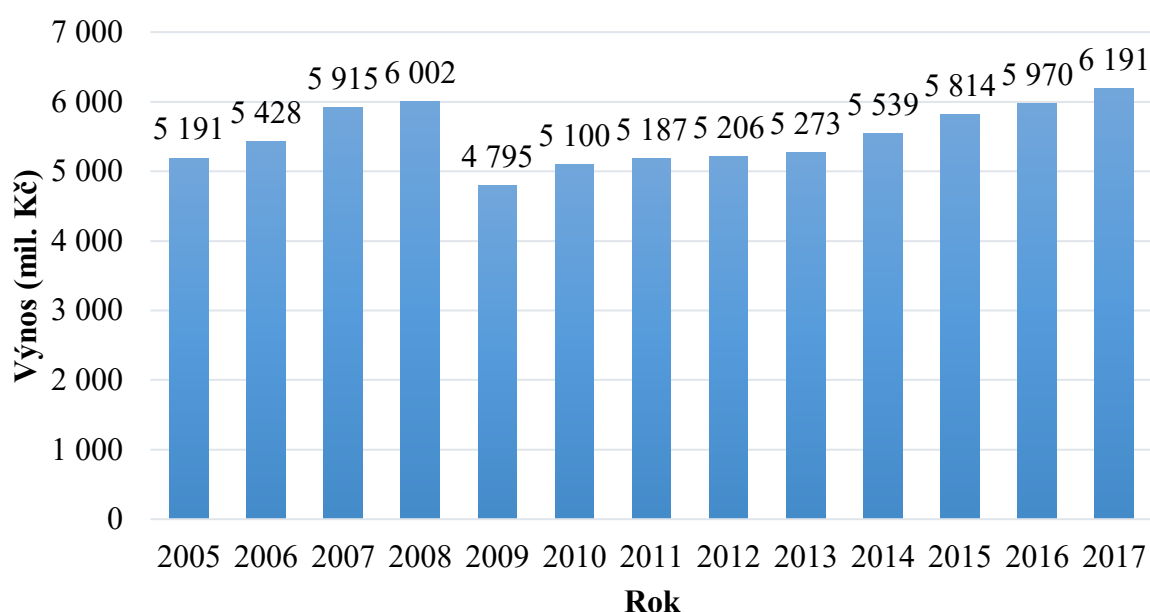
Správou daně je pověřen správce daně, v jehož obvodu územní působnosti se nachází nemovitá věc, u které dochází k nabytí vlastnického práva nebo pozemek zatížený právem stavby. (Marková, 2019)

Mezi přílohy daňového přiznání patří písemnosti dokládající nabytí nemovité věci (kopie rozhodnutí soudu, kupní smlouvy, znalecký posudek o ceně zjištěné, vyrozumění katastrálního úřadu o provedení vkladu u evidovaných nemovitostí apod.). (Marková, 2019)

2.4. Silniční daň

Stejně jako v řadě jiných zemí, tak i v České republice je zdaňováno nebo zpoplatňováno používání silnic vozidly využívanými provozovatelem k dosahování příjmů, a to prostřednictvím daně silniční. (Denis, Hemmelgarn, Sloan, 2014) Silniční daň není vždy a všemi považována za daň majetkovou. I přesto, že se ostatním majetkovým daním podobá, některá literatura ji jako majetkovou nepopisuje. Je upravena zákonem č. 16/1993 Sb., o dani silniční, ve znění pozdějších předpisů. Inkasovaná daň je příjmem Státního fondu dopravní infrastruktury. Následující graf 2.3 ukazuje roční výnosy silniční daně v letech 2005-2017.

Graf 2.3 Výnos silniční daně v letech 2005-2017 v České republice (v mil. Kč)

Zdroj: vlastní zpracování dle údajů finanční správy z výběru daní

Jak je patrné z grafu, výnosy silniční daně mají tendenci každým rokem růst. Každoroční růst do roku 2008 je vyvoláván např. obměnou podnikatelských vozidel, které mění podnikatelé za výkonnější, jež jsou zdaňovány vyššími sazbami daně. Krizový propad byl v roce 2009, kdy se inkaso daně snížilo o 1 207 mil. Kč oproti roku 2008. Hlavní příčinou byla nepříznivá situace v České republice v důsledku celosvětové finanční a hospodářské krize. Dalším důvodem byla legislativní změna, konkrétně změna principu uplatnění snížené sazby daně, a to dle data první registrace vozidla v České republice nebo zahraničí. Vzhledem k těmto skutečnostem se předpokládal negativní vývoj i v roce 2010, což se také potvrdilo. Nicméně pozvolně v zemi dochází k oživení ekonomiky a inkaso se zvýšilo o 305 mil. Kč oproti roku 2009. V následujících letech je nárůst výnosů způsoben navýšením daně u starších vozidel

(registrovaných do 31.12.1989), kontrolní akce zaměřené na správnost vyměření daně u specifických kategorií vozidel, především kvalitnější a efektivnější analytickou, kontrolní a vymáhací činností správců daně, kdy ke své činnosti využívají údajů Centrálního registru silničních vozidel.

Předmět daně

Daň silniční je vztažena na silniční motorová vozidla a jejich přípojná vozidla registrovaná v České republice používaná k podnikání či k jiné samostatné výdělečné činnosti. Vozidla s největší povolenou hmotností nad 3,5 tuny určená výlučně k přepravě nákladů a registrovaná v České republice jsou předmětem daně vždy bez ohledu na to, zda jsou používaná k podnikání či nikoliv. (Kukalová, 2015)

Do předmětu daně nepatří speciální pásové automobily, ostatní vozidla podle zvláštního právního předpisu (např. traktory, ...) a také vozidla, kterým byla přidělena zvláštní registrační značka. Jedná se tedy o vozidla, která se po pozemních komunikacích pohybují jen ve výjimečných případech. Mají především pracovní funkci. (Kukalová, 2015)

Poplatník daně

Mezi poplatníky daně patří:

- nejčastěji právnická nebo fyzická osoba, která je zapsaná jako provozovatel v technickém průkazu vozidla,
- osoba užívající vozidlo jehož provozovatel zemřel nebo je odhlášen z registru vozidel,
- zaměstnavatel v případě, kdy vyplácí svému zaměstnanci cestovní náhrady za použití osobního automobilu a provozovateli již nevznikla daňová povinnost nebo
- organizační složka osoby se sídlem nebo trvalým pobytem v zahraničí.

Pokud nastane situace, že u téhož vozidla je poplatníků více, platí daň společně a nerozdílně. Dále u zápůjčky vozidel vzniká povinnost zaplatit daň provozovateli vozidla dle technického průkazu. Dohledávání osoby, která skutečně používá vozidlo pro podnikání by zvyšovalo administrativní náklady výběru daně. (Marková, 2019)

Základ daně

Základ daně se liší dle druhu vozidla a může jím být:

- u osobních automobilů zdvihový objem motoru v cm^3 s výjimkou těch na elektrický pohon,

- u ostatních automobilů největší povolená hmotnost v tunách a počet náprav nebo
 - součet největších povolených hmotností náprav v tunách a počet náprav u návěsů.
- (Denis, Hemmelgarn, Sloan, 2014)

Údaje potřebné pro určení výše daně zjistí poplatník v technickém průkazu vozidla. Případné úpravy, které nastanou během zdaňovacího období a způsobí změnu základu a roční sazby daně, výši daně v daném zdaňovacím období neovlivní. Promítnou se až v následujícím přiznání. (Vančurová, Láchová, 2018)

Osvobození od daně

Mezi osvobozená patří vozidla:

- s méně než čtyřmi koly (jednostopá či se třemi koly),
- diplomatických misí a konzulárních úřadů,
- zabezpečující linkovou osobní vnitrostátní přepravu (včetně městské hromadné dopravy), pokud ujedou pro tento účel více než 80 % km z celkového počtu km v příslušném zdaňovacím období,
- provozovaná ozbrojenými silami, vozidla bezpečnostních sborů, obecní policie, hasičů, zdravotních služeb a další, přičemž tyto vozy musí být vybaveny zvláštním zvukovým výstražným zařízením a zvláštním světlem modré barvy,
- pro dopravu osob nebo nákladů s největší hmotností méně než 12 tun s pohonem elektrickým nebo hybridním,
- speciální určená pro údržbu a čištění komunikací, pokud jsou výlučně používána pro stanovené účely.

Úplný výčet osvobozených vozidel je uveden v § 3 zákona o silniční dani. (Marková, 2019)

Sazba daně

Silniční daň má řadu sazeb, které jsou pevné, dané absolutní částkou v roční výši a diferencované dle druhu vozidel. Zákon rozlišuje roční sazby daně pro osobní automobily a sazby dle počtu náprav a hmotnosti, které jsou uvedeny v následujících tabulkách 2.2 a 2.3.

Zdvihový objem motoru	Sazba daně
do 800 cm ³	1 200 Kč
nad 800 cm ³ do 1 250 cm ³	1 800 Kč

nad 1 250 cm ³ do 1 500 cm ³	2 400 Kč
nad 1 500 cm ³ do 2 000 cm ³	3 000 Kč
nad 2 000 cm ³ do 3 000 cm ³	3 600 Kč
nad 3 000 cm ³	4 200 Kč

Tab. 2.2 Roční sazby daně silniční u osobních automobilů

Zdroj: vlastní zpracování dle Zákona č. 16/1993 Sb., o dani silniční

První skupina sazeb je stanovena na základě zdvihového objemu motoru osobního automobilu.

Tab. 2.3 Roční sazby daně silniční dle počtu náprav a hmotnosti

Počet náprav	Hmotnost	Sazba daně
1 náprava	do 1 tuny	1 800 Kč
	nad 3,5 t do 5 t	5 400 Kč
	nad 8 t	9 600 Kč
2 nápravy	do 1 tuny	1 800 Kč
	nad 11 t do 12 t	10 800 Kč
	nad 27 t	46 200 Kč
3 nápravy	do 1 tuny	1 800 Kč
	nad 15 t do 17 t	13 200 Kč
	nad 36 t	50 400 Kč
4 nápravy	do 18 t	8 400 Kč
	nad 25 t do 27 t	22 200 Kč
	nad 36 t	44 100 Kč

Zdroj: vlastní zpracování dle Zákona č. 16/1993 Sb., o dani silniční

Druhá skupina je mnohem rozsáhlejší a sazby jsou stanoveny na základě počtu náprav a hmotnosti. V tabulce je pro ilustraci přehled vybraných sazeb, kdy celkem má skupina 48 sazeb, jež jsou uvedeny v § 6 zákona o dani silniční.

Zvýšení a snížení sazby daně

Příslušná sazba daně může být dále zvýšena či snížena. Zvýšení sazby má především ekologické důvody. Týká se vozidel registrovaných v České republice nebo v zahraničí do 31. 12. 1989, kdy se sazba zvyšuje o 25 %. Snížení se vztahuje na:

- nákladní automobily a přípojná vozidla, která nejsou používána k podnikání, jsou používána veřejně prospěšným poplatníkem nebo se jedná o výcviková vozidla, a to ve výši 100 % (s hmotností nad 3,5 t a méně než 12 t) nebo 48 % (s hmotností nad 12 t),
- vozidla určená pro činnosti výrobní povahy v rostlinné výrobě (zemědělská výroba), ve výši 25 %,
- datum první registrace vozidla, kdy o 48 % se sazba snižuje po dobu prvních 36 měsíců po registraci (1. – 36. měsíc), o 40 % po dobu následujících 36 měsíců po registraci (37. – 72. měsíc) a o 25 % po dobu dalších následujících 36 měsíců po registraci (73. – 108. měsíc). (Marková, 2019)

Zaměstnavatel v pozici poplatníka může zvolit ze dvou variant pro určení výše daně. První je, že uplatní 1/12 roční sazby za každý měsíc, ve kterém se pracovní cesty uskutečnily, bez ohledu na délku jejich trvání. Nebo použije sazbu daně 25 Kč za každý den použití osobního automobilu zaměstnance pro služební účely. Rozhoduje se na základě toho, co je pro něj výhodnější. (Marková, 2019)

Vznik a zánik daňové povinnosti

U silniční daně vzniká daňová povinnost v kalendářním měsíci, kdy je vozidlo použito poprvé v podnikání. Daňová povinnost naopak zaniká v kalendářním měsíci, ve kterém se používání vozidla pro podnikání přerušilo či ukončilo. V případě změny v osobě poplatníka v průběhu zdaňovacího období, zaniká daňová povinnost původnímu poplatníkovi v kalendářním měsíci, který předchází před kalendářním měsícem vzniku povinnosti novému poplatníkovi.

Poplatníci, u nichž vznikne nebo zanikne povinnost v průběhu zdaňovacího období, odvádí daň v poměrné výši daňové sazby, která odpovídá součinu 1/12 roční daňové sazby a počtu kalendářních měsíců od počátku zdaňovacího období nebo kalendářního měsíce, ve kterém vznikla daňová povinnost do konce zdaňovacího období nebo kalendářního měsíce, v němž zanikla daňová povinnost. (Marková, 2019)

Slevy na dani

Sleva na dani se poskytuje u kombinované dopravy v systému silnice – železnice a silnice – voda. Kombinovanou dopravou se pro účely tohoto zákona rozumí doložená přeprava celého vozidla s nákladem po silnici i po železnici či po vodě nebo kontejnerová přeprava. Výše slevy se odvíjí od počtu jízd jedním vozidlem v průběhu zdaňovacího období. V případě, že je vozidlo používáno výlučně k přepravě v počátečním nebo konečném úseku, činí sleva na dani 100 %. (Kukalová, 2015)

Slevy na silniční dani dle počtu jízd jsou zobrazeny v tabulce 2.4.

Tab. 2.4 Slevy na silniční dani dle počtu jízd

Počet jízd	Sleva na dani
více než 120 jízd	90 %
od 91 do 120 jízd	75 %
od 61 do 90 jízd	50 %
od 31 do 60 jízd	25 %

Zdroj: vlastní zpracování dle Zákona č. 16/1993 Sb., o dani silniční

Daňové přiznání

Zdaňovacím obdobím daně je kalendářní rok. Daňové přiznání za toto období podává poplatník nejpozději do 31. ledna kalendářního roku, který následuje po uplynutí zdaňovacího období, za které je daň vyměřována a placena. Termín je závazný i v případě poplatníka, kterému zpracovává daňové přiznání daňový poradce nebo jehož úpadek se řeší v insolvenčním řízení. Poplatník musí v přiznání daň sám vypočítat. Uvede skutečnou dobu trvání daňové povinnosti, skutečný nárok na osvobození nebo slevu a daň poté doplatí nebo vyrovná přeplatek se správcem daně. (Marková, 2019)

Placení daně

Daň je v tomto případě placena zálohově během zdaňovacího období. Je rozdělena na 4 zálohy, které jsou splatné do 15. dubna, 15. července, 15. října a 15. prosince. Zálohy se vypočtou ve výši $1/12$ příslušné roční daňové sazby za každý měsíc vzniku, trvání a zániku daňové povinnosti v rozhodném období. Rozhodným obdobím je kalendářní čtvrtletí, které bezprostředně předchází termínu zálohy (např. pro zálohu placenou v dubnu jsou rozhodným obdobím měsíce leden, únor a březen, přičemž prosincová záloha má pouze dvouměsíční rozhodné období). (Marková, 2019)

3. MAJETKOVÉ DANĚ SLOVENSKÉ REPUBLIKY

Majetkové daně se využívaly už ve starověku. Systematičtěji poté až koncem 19. století a v současném daňovém systému Slovenska jsou součástí skupiny tzv. místních daní. Zdaňují pevnou veličinu neboli stav majetku k určitému okamžiku a i přesto, že jsou méně výnosné než daně důchodové a spotřební, představují stabilní zdroj příjmů místních rozpočtů.

Vzniklo mnoho zdůvodnění pro existenci majetkových daní. Jedním z nich je, že představují tzv. nástroj na redistribuci bohatství, tedy pomáhají k vyrovnávání příjmových nerovností. Další říká, že stát je ochránce majetku a má právo požadovat protihodnotu za tuto ochranu. V současné době jsou majetkové daně viděny jako protihodnota za veřejné statky přispívající kvalitnějšímu používání nemovitostí. (Schultzová, 2018)

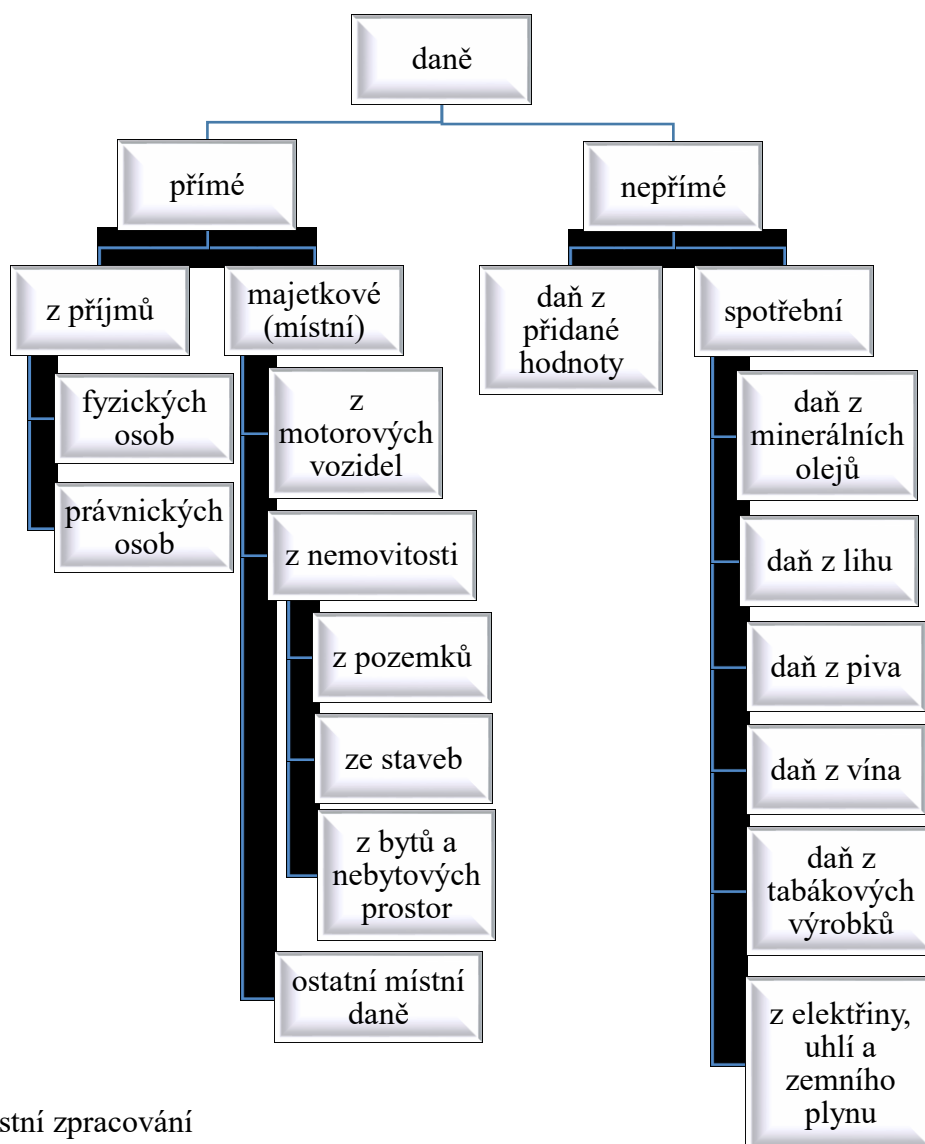
Pro vyčíslení výsledné daně z majetku je potřebné určit typ majetku, ale především je důležité a často problematické stanovit hodnotu majetku, tedy způsob jeho ocenění.

Právně jsou majetkové daně upraveny zákonem č. 582/2004 Z. z. o místních daních a místním poplatku za komunální odpady a drobné stavební odpady. Tento zákon nahradil zákon č. 317/1992 Zb. o dani z nemovitostí, zákon č. 87/1994 Z. z. o cestovní dani a zákon č. 544/1993 Zb. o místních poplatcích s účinností od 1. ledna 2015. K témuž datu byla vyňata ze zákona o místních daních daň z motorových vozidel, stala se státní daní a je upravena zákonem č. 361/2014 Z. z. o dani z motorových vozidel a o změně a doplnění některých zákonů. Zákon o místních daních však určuje pouze základní pravidla jednotlivých místních daní a prostřednictvím všeobecně závazných nařízení mohou obce stanovit konkrétní podmínky vždy k 1. lednu zdaňovacího období (např. daň zavést, zrušit, určit osvobození nebo změnit sazby daně).

3.1. Daňová soustava Slovenské republiky

Daňová soustava Slovenské republiky je založená na zdaňování důchodů, spotřeby a majetku. Je velice podobná české daňové soustavě, což znázorňuje i následující schéma 3.1.

Schéma 3.1 Daňová soustava Slovenské republiky

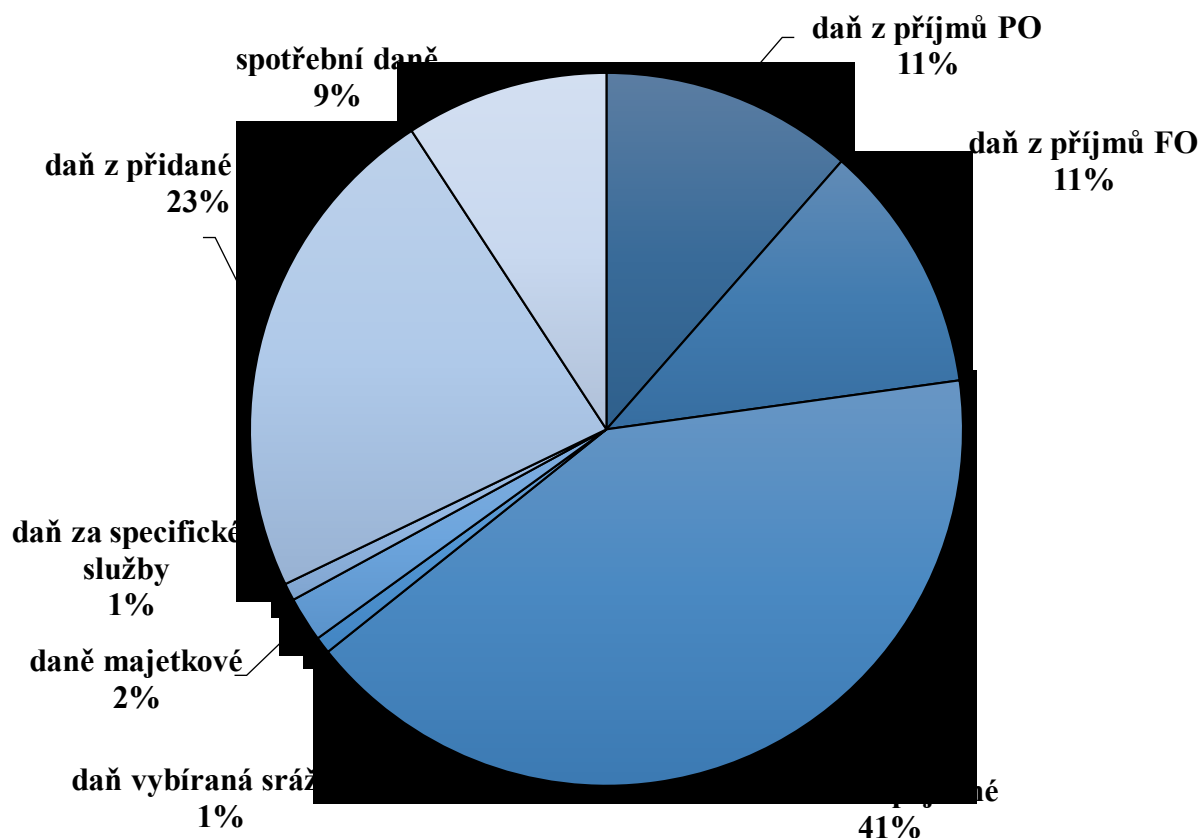

Zdroj: vlastní zpracování

Základní rozdělení slovenských daní je na přímé a nepřímé. Skupina přímých daní je rozsáhlejší a patří zde daně z příjmů a majetkové daně. Mezi nepřímé daně patří univerzální daň, kterou je daň z přidané hodnoty a selektivní daně, jež jsou daně ze spotřeby. Každá z těchto daní má zákonem vymezené náležitosti. Určené náležitosti jsou označovány také jako základní znaky, které tyto daně od sebe navzájem odlišují. Těmito znaky jsou předmět daně, poplatník daně, základ daně a sazba daně. Pro bližší specifikaci jednotlivých daní jsou v daňových zákonech uvedeny i vedlejší znaky, tedy určení správce daně, splatnost daně, minimální výška daně, nezdanitelné minimum nebo zaokrouhlování základu daně i daně samotné. (Suhányiová, Petrišová, 2011)

Následující graf 3.1 ukazuje podíly daní na celkových daňových výnosech. Konkrétně se jedná o daň z příjmů FO a PO, daň z přidané hodnoty, majetkové daně, spotřební daně, daně vybírané srážkou, daně za specifické služby a také podíl sociálního pojistného.

Graf 3.1 Daňový mix Slovenské republiky v roce 2016 (v %)

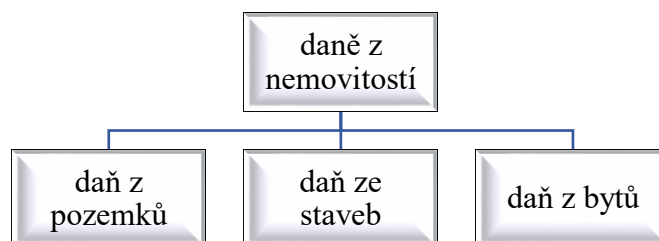
Zdroj: vlastní zpracování dle Výškrabka, Antalicová (2018)

Z grafu můžeme vidět, že struktura daňového mixu je téměř stejná jako v České republice. Největší výnos plyne ze sociálního pojistného a s polovičním podílem následuje daň z přidané hodnoty. Třetí nejvýnosnější daní je daň z příjmů právnických i fyzických osob a dále jsou daně spotřební. Daně majetkové spolu s daněmi vybíranými srážkou a daněmi za specifické služby představují zanedbatelný výnos proti daním ostatním.

3.2. Daň z nemovitostí

Daň z nemovitostí je součástí daňového systému SR již od 1. ledna 1993. S účinností od tohoto data nahradila tehdejší domovní daň, polnohospodářskou daň a místní lokalizační poplatek. Členění daně z nemovitostí zobrazuje schéma 3.2.

Schéma 3.2 Členění daně z nemovitostí

Zdroj: vlastní zpracování

Daň z bytů, celým názvem daň z bytů a nebytových prostorů v bytovém domě, je z těchto daní nejmladší – byla zavedena o 5 let později, než daň z pozemků a daň ze staveb, tedy 1. ledna 1998. Každá z těchto daní je specifická, co se týká určení předmětu daně, poplatníka, základu daně, osvobození a sazeb daně. Do předmětu daně jsou zařazeny různé typy pozemků, staveb a bytů.

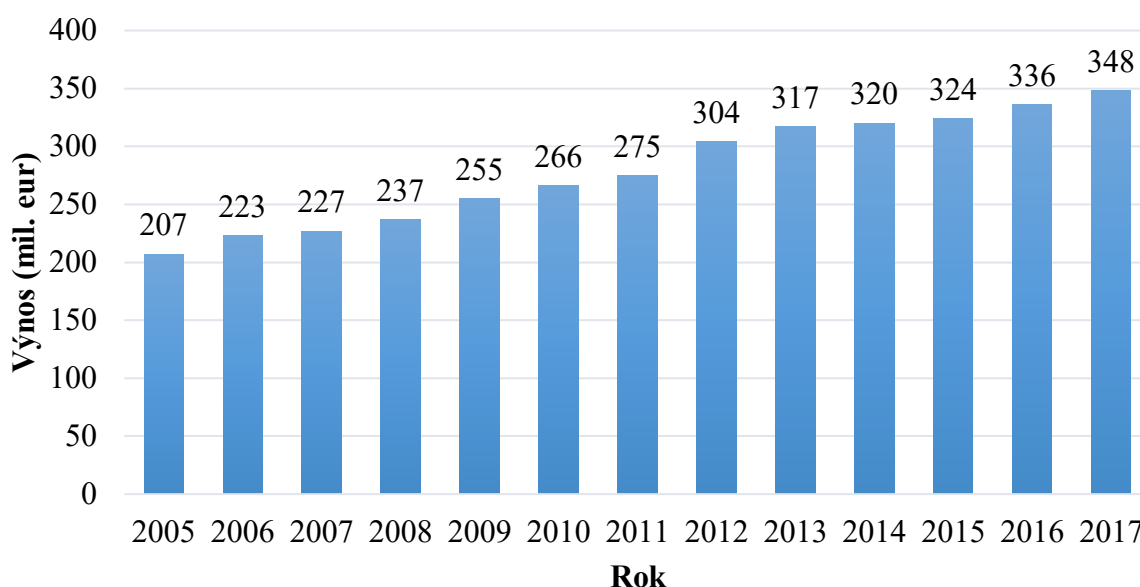
Poplatníkem daně z nemovitostí obecně se stane fyzická nebo právnická osoba, která má vlastnické právo k nemovitosti a nabyla ho od předchozího vlastníka převodem nemovitosti prostřednictvím kupní nebo darovací smlouvy, dále přechodem nemovitosti, např. dědictvím nebo rozhodnutím státního orgánu nebo u daně ze staveb se může jednat o novostavbu, která předtím nikomu nepatřila. (Schultzová, 2018)

Základem daně může být výměra pozemku, všeobecná hodnota pozemku, zastavěná plocha staveb, počet podlaží, podlahová plocha bytu apod. (Kušnířová, Válek, 2017)

V zákoně jsou dále uvedeny i nemovitosti, které jsou od daně osvobozeny. Obec u těchto pozemků, staveb či bytů může daňovou povinnost snížit nebo je úplně osvobodit. Sazba daně u jednotlivých daní je stanovena v zákonné výši, přičemž správce daně ji může zvýšit či snížit všeobecně závazným nařízením dle místních podmínek v obci nebo její jednotlivé části. (Schultzová, 2018)

Následující grafy zobrazují výnos daně z nemovitosti na Slovensku v letech 2005-2017. V grafu 3.2 jsou výnosy uvedeny v mil. eur a graf 3.3 zobrazuje pro lepší názornost přepočet na mil. Kč.

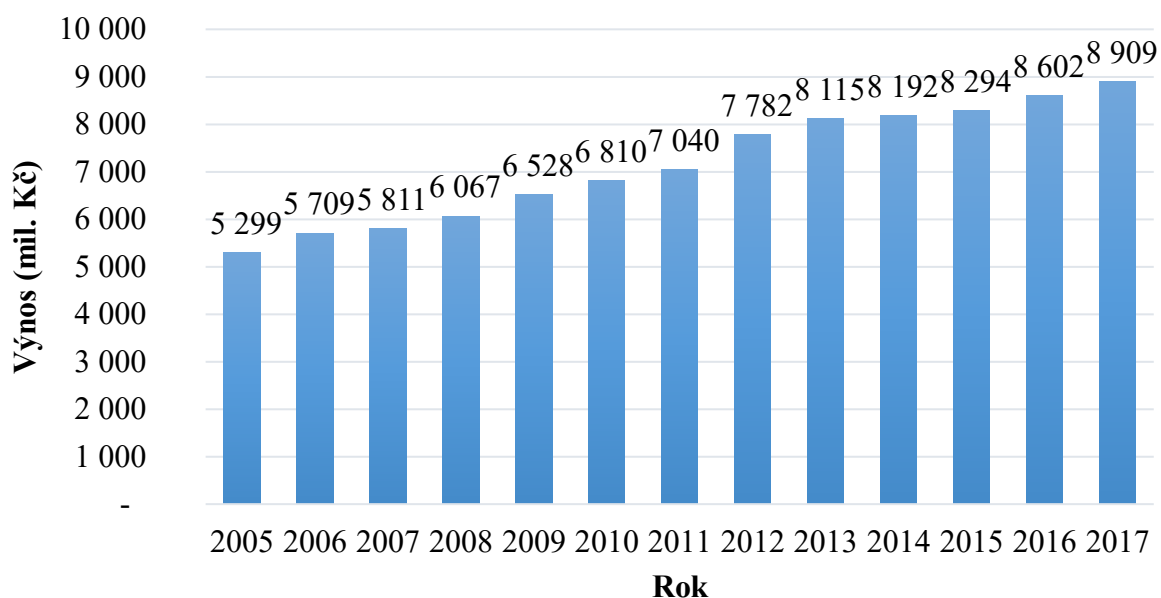
Graf 3.2 Výnos daně z nemovitostí v letech 2005-2017 na Slovensku (v mil. eur)

Zdroj: vlastní zpracování dle publikace Daňový report Slovenskej republiky 2018

Z grafu je patrné, že výnos daně z nemovitostí má rostoucí tendenci. Na celkovém výnosu zaujímá nejvyšší podíl daň ze staveb, dále daň z pozemků a nejmenší podíl představuje daň z bytů a nebytových prostorů. Každoroční růst byl do velké míry dosažen růstem sazeb u všech dílčích daní a také růstem základu daně, jež znamená růst zdaňované výměry zastavěné plochy staveb, pozemků a podlahové plochy bytů a nebytových prostorů.

Graf č. 3.3 Výnos daně z nemovitostí v letech 2005-2017 na Slovensku (v mil. Kč)

Zdroj: vlastní zpracování dle publikace Daňový report Slovenskej republiky 2018

Pro lepší názornost zobrazuje uvedený graf přepočet výnosů daně z nemovitostí za sledované období z mil. eur na mil. Kč kurzem 25,60 Kč/1 euro.

3.2.1. Daň z pozemků

Předmět daně

Do předmětu daně patří pozemky nacházející se na území SR v následujícím členění:

- orná půda, chmelnice, vinice, ovocné sady, trvalé travnaté porosty,
- zahrady,
- zastavěné plochy a nádvoří, ostatní plochy,
- lesní pozemky, na kterých jsou hospodářské lesy, rybníky s chovem ryb a ostatní hospodářsky využívané vodní plochy a
- stavební pozemky. (Schultzová, 2018)

Naopak předmětem daně nejsou:

- pozemky nebo jejich části, které jsou zastavěné stavbami podléhajícími dani ze staveb nebo dani z bytů,
- pozemky nebo jejich části, na kterých jsou postavené pozemní komunikace s výjimkou veřejných účelových komunikací a celostátní a regionální železniční dráhy nebo
- pozemky nebo jejich části zastavěné stavbami jako jsou přehrady, kanalizace, vodovody, zařízení na ochranu před povodněmi a rozvodů tepelné energie.

Pro zařazení pozemku do jedné z výše jmenovaných skupin je výchozí zařazení pozemku dle katastru nemovitostí, kde je uveden druh pozemku, jeho výměra i lokalita. Výjimkou jsou stavební pozemky, které se v katastru nemovitostí neuvádějí. Za stavební pozemek je považován pozemek uvedený v právoplatném stavebním povolení. (Schultzová, 2018)

Poplatník daně

Poplatníkem daně může být:

- vlastník pozemku,
- správce, který je zapsaný v katastru nemovitostí u pozemku ve vlastnictví státu, obce nebo vyššího územního celku,

- fyzická nebo právnická osoba, jíž byly přiděleny na obhospodařování náhradní pozemky vyčleněné z půdního fondu užívaného právnickou osobou až do vykonání pozemkových úprav,
- nájemce pokud
 - o nájemní vztah k pozemku trvá nebo má trvat nejméně pět let a nájemce je zapsaný v katastru nemovitostí,
 - o má v nájmu pozemky spravované Slovenským pozemkovým fondem nebo
 - o je nájemcem náhradních pozemků,
- osoba, která pozemek skutečně užívá v případě, že poplatníka nelze určit,
- spoluvlastník pozemku, když je pozemek ve spoluvlastnictví více poplatníků a poplatníkem je každý spoluvlastník dle výšky svého podílu. (Hrčka, 2018)

Základ daně

Základ daně představuje hodnota pozemku bez porostu určená vynásobením výměry pozemků v m² a hodnoty půdy za 1 m².

Hodnota orné půdy, chmelnic, vinic, ovocných sadů a trvalých travních porostů dle obcí a jejich katastrálního území je obsahem přílohy č. 1 zákona o místních daních. (Hrčka, 2018)

V příloze č. 2 téhož zákona je hodnota zahrady, zastavěné plochy a nádvoří, ostatní plochy a stavebního pozemku určena na základě počtu obyvatel k 1. lednu příslušného zdaňovacího období.

U lesních pozemků, na kterých jsou hospodářské lesy, rybníky s chovem ryb a ostatní hospodářsky využívané vodní plochy se jejich hodnota určí dle platných předpisů o stanovení všeobecné hodnoty majetku znalcem, respektive podle vyhlášky Ministerstva spravedlnosti SR č. 492/2004 Z. z. o stanovení všeobecné hodnoty majetku ve znění pozdějších předpisů.

V určitých případech může správce daně určit hodnotu pozemku všeobecně závazným nařízením. (Schultzová, 2018)

Sazba daně

Zákonná roční sazba daně je stanovena ve výši 0,25 % ze základu daně. Prostřednictvím všeobecně závazného nařízení a s účinností od 1. ledna příslušného zdaňovacího období je správce daně oprávněn roční sazbu daně zvýšit, snížit nebo určit různé sazby pro jednotlivé

druhy pozemků, části obce nebo katastrální území. Správce daně nesmí určovat odlišné sazby daně pro různé skupiny poplatníků. (Hrčka, 2018)

Správce určené sazby nesmí přesáhnout maximální sazbu daně z pozemků, která je:

- u orné půdy, chmelnic, vinic, ovocných sadů a trvalých travních porostů 5násobek zákonné roční sazby daně z pozemků, tedy $\max. 5 \cdot 0,25 \% = 1,25 \%$,
- pro zahrady, zastavěné plochy a nádvoří, ostatní plochy a stavební pozemky 5násobek nejnižší roční sazby daně z pozemků určené správcem daně ve všeobecně závazném nařízení,
- v případě pozemků, na kterých se nachází zařízení na výrobu elektřiny ze sluneční energie, transformační stanice nebo prodejní stánek 5násobek nejnižší roční sazby daně z pozemků určené správcem daně ve všeobecně závazné vyhlášce,
- pro lesní pozemky, na kterých jsou hospodářské lesy, rybníky s chovem ryb a ostatní hospodářsky využívané vodní plochy 10násobek zákonné roční sazby daně z pozemků, tj. $\max. 10 \cdot 0,25 \% = 2,50 \%$ a
- 100násobek zákonné roční sazby daně z pozemků v případě pozemků funkčně spojených se stavbou jádrového zařízení, tedy $\max. 100 \cdot 0,25 \% = 25 \%$.

Pokud by došlo k překročení maximální hranice roční sazby daně, použije se při výpočtu daně zákonná roční sazba daně (0,25 %). (Schultzová, 2018)

3.2.2. Daň ze staveb

Předmět daně

Stavba je charakterizována jako stavební konstrukce postavená ze stavebních výrobků stavebními pracemi, je pevně spojena se zemí nebo její osazení vyžaduje úpravu podkladu. Aby byla stavba předmětem daně ze staveb, musí splňovat tři kritéria. Musí se nacházet na území Slovenské republiky, mít jedno nebo více nadzemních či podzemních podlaží a být spojena se zemí pevným základem. (Hrčka, 2018)

Předmětem daně jsou:

- stavby na bydlení (bytové a rodinné domy) a drobné stavby, které jsou doplňkové pro hlavní stavbu (např. přístřešky, kůlny, pracovny, stavby na chov drobných zvířat),
- chaty a stavby pro osobní rekreaci,

- samostatně stojící garáže, stavby hromadných podzemních i nadzemních garáží,
- stavby na zemědělskou produkci (např. produkty rostlinné a živočišné výroby), stavby pro vodní hospodářství, skleníky,
- stavby na ostatní podnikání a na výdělečnou činnost, skladování a administrativu související s výdělečnou činností nebo podnikáním (např. stavby pro velkoobchodní a maloobchodní činnosti nebo hotelových a ubytovacích zařízení)
- průmyslné stavby, stavby sloužící energetice, stavebnictví, ke skladování vlastní produkce a k administrativě (např. stavby potravinářského, strojírenského, těžkého průmyslu),
- ostatní stavby výše neuvedené (např. stavby domovů důchodců, domovů mládeže, administrativní stavby státních orgánů). (Schultzová, 2018), (Hrčka, 2018)

Do předmětu daně nepatří stavby s byty nebo nebytovými prostory, které jsou předmětem daně z bytů a stavby vodovodů, kanalizací, přehrad nebo zařízení na ochranu před povodněmi a rozvody tepelné energie. (Schultzová, 2018)

Poplatník daně

Poplatníkem daně ze staveb je:

- vlastník nebo správce stavby ve vlastnictví státu, obce nebo vyššího územního celku,
- nájemce u staveb spravovaných Slovenským pozemkovým fondem,
- fyzická nebo právnická osoba, která stavbu skutečně užívá v případech, kdy není možné určit poplatníka jako jednoho z výše uvedených a
- spoluvlastník dle výše svého spoluvlastnického podílu při spoluvlastnictví stavby více poplatníky. (Schultzová, 2018)

Základ daně

Pro stanovení základu daně je stěžejní výměra zastavěné plochy v m². Zastavěnou plochou zde rozumíme půdorys stavby na úrovni nejrozsáhlejší nadzemní části stavby. Do zastavěné plochy se nezapočítává přechínavající část střešní konstrukce stavby. Pro stavbu podzemních garáží je základem daně výměra zastavěné plochy v m², přičemž zastavěnou plochou se rozumí půdorys na úrovni nejrozsáhlejší podzemní části stavby. Vždy se zaokrouhluje na celé m² nahoru. (Hrčka, 2018)

Sazba daně

Zákonem stanovená roční sazba daně ze staveb je ve výši 0,033 euro za každý i započatý m² zastavěné plochy.

Správce daně je oprávněn prostřednictvím všeobecně závazného nařízení a dle místních podmínek v obci nebo její jednotlivé části či jednotlivém katastrálním území:

- snížit nebo zvýšit roční sazbu daně s účinností od 1. ledna příslušného zdaňovacího období,
- stanovit různé sazby daně pro jednotlivé druhy staveb nebo
- pro vícepodlažní stavby určit příplatek za každé další nadzemní podlaží kromě prvního ve výši maximálně 0,33 eur.

Maximální limit pro roční sazbu daně je 10násobek nejnižší roční sazby daně určené správcem daně. Správce daně nesmí stanovit různé sazby daně pro různé skupiny poplatníků. (Hrčka, 2018)

Pro daň ze staveb se podlažím rozumí část vnitřního prostoru stavby vymezená stropní konstrukcí a podlahou nebo střešní konstrukcí a podlahou, pokud stavba nemá stropní konstrukci. Nadzemní podlaží je takové podlaží, které nemá úroveň podlahy nebo její část je nižší než 80 cm pod nejvyšším bodem přilehlého terénu v pásmu širokém 5 metrů po obvodu stavby.

V případě, že je stavba určená pro více účelů jejichž roční sazby a příplatek za podlaží se liší, zjistí se poměrná část základu daně, a to jako poměr podlahové plochy části stavby využívané pro jednotlivý účel využití k celkové podlahové ploše stavby. (Hrčka, 2018)

Výpočet daně

Daň ze staveb se obecně vypočte jako součin základu daně a roční sazby daně. V případě vícepodlažní stavby se vypočítá jako součin základu daně a roční sazby daně zvýšené o součin počtu dalších podlaží a příplatku za podlaží, přičemž se nezapočítává první nadzemní podlaží. A pokud vícepodlažní stavba slouží pro více účelů, na které jsou stanoveny různé sazby daně a příplatek, vypočte se daň jako součet poměrných částí daně. Poměrná část pro účely této daně se získá součinem zastavěné plochy stavby, poměrné části základu daně a sazby daně pro daný účel využití stavby zvýšené o součin počtu dalších podlaží a příplatku za podlaží. Do daňového přiznání se převádí výše daně zaokrouhlená na tři desetinná místa. (Hrčka, 2018)

3.2.3. Daň z bytů a nebytových prostor v bytovém domě

Předmět daně

U daně z bytů v bytovém domě jsou předmětem daně byty a nebytové prostory v bytovém domě, ve kterém je alespoň jeden byt nebo nebytový prostor ve vlastnictví fyzické nebo právnické osoby. (Schultzová, 2018)

Za nebytový prostor se považuje byt nebo část bytu, který se k 1. lednu zdaňovacího období využívá pro jiné účely než pro bydlení. (Hrčka, 2018)

Pro účely tohoto zákona se bytovým domem rozumí dům, ve kterém:

- je více než polovina podlahové plochy určená pro bydlení,
- jsou více než tři byty,
- jsou byty a nebytové prostory ve vlastnictví nebo spoluvlastnictví jednotlivých vlastníků. (Schultzová, 2018)

Poplatník daně

Poplatníkem daně je:

- vlastník bytu nebo nebytového prostoru,
- správce bytu nebo nebytového prostoru ve vlastnictví státu, obce nebo vyššího územního celku,
- každý spoluvlastník bytu nebo nebytového prostoru dle výšky svého spoluvlastnického podílu, přičemž se spoluvlastníci mohou domluvit na zastupování jedním z nich a ostatní ručí za daň do výše svého podílu na dani. (Kukalová, 2015)

Základ daně

Základem daně je výměra podlahové plochy bytu nebo nebytového prostoru v m². Celková podlahová plocha je součtem podlahových ploch všech místností bytu a místností, které tvoří jeho příslušenství (např. sklep). Započítává se i každý započatý m² bytu nebo nebytového prostoru. Naopak se nezapočítávají společné prostory (např. schodiště), balkóny a lodžie. (Schultzová, 2018)

Sazba daně

Základní roční sazba daně je stanovena na 0,033 euro za každý (i započatý) m² podlahové plochy bytu nebo nebytového prostoru. Stejně jako u předchozích daní může správce daně

všeobecně závazným nařízením dle místních podmínek v obci nebo její části sazbu daně zvýšit nebo snížit s účinností od 1. ledna. (Hrčka, 2018)

Maximální roční sazba u daně z bytů za byt nebo nebytový prostor nesmí převýšit 10násobek nejnižší roční sazby daně z bytů za byt nebo nebytový prostor určené správcem daně ve všeobecně závazném nařízení. (Schultzová, 2018)

3.2.4. Společná ustanovení pro daň z nemovitostí

Osvobození od daně a snížení daně

U daní z nemovitostí jsou rozlišovány dva druhy daňového zvýhodnění. Za prvé jsou to položky osvobozené od daně, na které má poplatník právo ze zákona a správce je povinný toto osvobození poskytnout. A za druhé je to osvobození nebo snížení daně, které bylo zavedeno prostřednictvím všeobecně závazného nařízení, poskytnuté poplatníkovi správcem daně u těch nemovitostí, u kterých to umožňuje zákon o místních daních. (Schultzová, 2018)

Od daně jsou osvobozeny:

- pozemky, stavby, byty a nebytové prostory ve vlastnictví nebo správě obce nebo městských částí v Bratislavě a Košicích,
 - pozemky ve vlastnictví jiného státu užívané fyzickými osobami, které používají výsady a imunitu dle mezinárodního práva, nejsou občany Slovenské republiky a je předpoklad zaručené vzájemnosti,
 - pozemky a stavby nebo jejich části sloužící pro vzdělávání ve vlastnictví církve, náboženských společností registrovaných státem, veřejných vysokých škol, státu ve správě státních vysokých škol, veřejných výzkumných institucí, státu ve správě Slovenské akademie věd,
 - pozemky a stavby nebo jejich části ve vlastnictví státu nebo samosprávních celků sloužící mateřským školám, pro základní, střední a vyšší odborné vzdělání ve zřizovatelské působnosti státu nebo samosprávních krajů,
 - pozemky veřejně přístupných parků ve vlastnictví zdravotnických zařízení poskytující ústavní zdravotní péči a
 - pozemky, stavby a nebytové prostory ve vlastnictví Slovenského Červeného kříže.
- (Hrčka, 2018)

Snížení nebo osvobození od daně ustanovené správcem daně se vztahuje na:

- pozemky, stavby nebo byty ve vlastnictví právnické osoby, které nejsou založené za účelem podnikání,
- pozemky, na kterých se nachází hřbitovy, urnové háje, rozptylové loučky, močály, větrolamy, pásma hygienické ochrany vodní zdrojů,
- pozemky veřejně přístupných parků, prostorů, sportovišť, používané školami a školními zařízeními,
- stavby a byty sloužící zařízením na pracovní rehabilitaci a rekvalifikaci občanů se změněnou pracovní schopností, ze staveb užívaných na účely sociální pomoci,
- pozemky, stavby na bydlení a byty ve vlastnictví fyzické osoby v hmotné nouzi nebo fyzické osoby starší než 62 let,
- stavby nebo byty, jejichž využití je omezené z důvodu rozsáhlé rekonstrukce nebo stavební uzávěrky,
- stavby, byty a nebytové prostory ve vlastnictví registrovaného sociálního podniku
- a další. (Hrčka, 2018)

Výčet všech osvobození je součástí zákona o místních daních v § 17.

Pokud je u vícepodlažní stavby osvobozená pouze část stavby, poté se postupuje při určování základu daně následovně:

- a) výměra osvobozené části podlahových ploch v m^2 se vydělí celkovou výměrou podlahové plochy všech podlaží stavby v m^2 (včetně podlahových ploch osvobozených od daně),
- b) podíl vypočtený v předchozím kroku zaokrouhlený na setiny dolů se odečte od čísla 1
- c) a rozdílem získaným ve druhém kroku se vynásobí celková výměra plochy zastavěné stavbou v m^2 .

Nárok na osvobození od daně, popř. snížení daně si poplatník uplatní v rámci daňového přiznání. Nárok zaniká, pokud není uplatněn do 31. ledna příslušného zdaňovacího období. V případě souběhu snížení daně z pozemků, staveb nebo bytů si poplatník může uplatnit pouze jedno snížení a to takové, které je pro něj výhodnější. (Schultzová, 2018)

Vznik a zánik daňové povinnosti

Obecně vzniká daňová povinnost 1. ledna zdaňovacího období následujícím po zdaňovacím období, ve kterém se poplatník stal vlastníkem, správcem, nájemcem nebo uživatelem

nemovitosti, jež je předmětem daně. Poplatníkem daně z nemovitostí je od 1. ledna běžného zdaňovacího období v případě, že se stane vlastníkem, správcem, nájemcem nebo uživatelem nemovitosti právě k tomuto dni. Naopak zánik daňové povinnosti nastává 31. prosince zdaňovacího období, ve kterém poplatníkovi zanikne vlastnictví, nájem, správa nebo užívání nemovitosti. (Kukalová, 2015)

Na rozhodující skutečnosti, jež nastanou během zdaňovacího období, se v průběhu zdaňovacího období nepřihlíží.

Výjimkou je nemovitost získaná vydražením v průběhu roku, u které vzniká daňová povinnost prvním dnem měsíce následujícího po dni, ve kterém se vydražitel stal vlastníkem nemovitosti nebo po dni schválení příklepu soudem. Zánik poté nastává posledním dnem měsíce, ve kterém zanikly vlastnická práva k vydražené nemovitosti. (Hrčka, 2018)

U dědictví vzniká dědici daňová povinnost prvním dnem měsíce následujícího po dni, v němž se stal vlastníkem nemovitosti na základě právoplatného osvědčení o dědictví nebo rozhodnutí o dědictví. (Hrčka, 2018)

Daňové přiznání

Poplatník je povinen uvést v daňovém přiznání všechny skutečnosti, které jsou rozhodující pro výpočet daně. Pro výpočet daně je rozhodující stav k 1. lednu zdaňovacího období.

Poplatník podává přiznání k dani z nemovitostí příslušnému správci daně jako součást tzv. společného daňového přiznání, a to nejpozději do 31. ledna zdaňovacího období, v němž vznikla daňová povinnost nebo dle stavu k 1. lednu zdaňovacího období. Společné daňové přiznání bylo zavedeno od 1. prosince 2012 a obsahuje přiznání čtyř místních daní – daně z nemovitosti, daně za psa, daně za prodejní automaty a dani za nevýherní hrací přístroje. (Schultzová, 2018)

Pro výjimky popsané výše, tedy u nemovitosti získané v průběhu zdaňovacího období vydražením nebo z titulu dědictví, má poplatník povinnost podat daňové přiznání do 30 dní od vzniku daňové povinnosti.

Dílčí daňové přiznání podává poplatník, pokud již podal daňové přiznání:

- a) a dojde ke změně druhu nebo výměry pozemku, účelu využití stavby, bytu nebo nebytového prostoru nebo mu zanikne vlastnictví, nájem, správa nebo užívání nemovitosti

- b) a jemu vznikne nebo zanikne v průběhu zdaňovacího období daňová povinnost
- c) a nabytí nemovitosti vydražením nebo děděním.

V situaci a) musí poplatník podat dílčí daňové přiznání do 31. ledna zdaňovacího období, dále v případě b) a c) nejpozději do 30 dní ode dne vzniku nebo zániku daňové povinnosti a uvádí pouze změny, které nastaly oproti již podanému přiznání. (Hrčka, 2018)

Pokud poplatník zjistí nesprávně uvedené údaje pro výpočet daně ve svém již podaném daňovém přiznání, podává opravné přiznání nebo dodatečné přiznání. Opravné přiznání podává tehdy, pokud svou chybu objeví ještě před uplynutím lhůty pro podání přiznání. V tomto případě se na předcházející podaná přiznání nepřihlíží. Dodatečné přiznání musí poplatník podat, pokud chybu zjistí až po lhůtě pro podání řádného nebo opravného přiznání, a to nejpozději do 4 let od konce roku, ve kterém vznikla povinnost podat přiznání k dani z nemovitostí. Dodatečným přiznáním však nelze měnit účel využití stavby. (Hrčka, 2018)

Placení daně

Daň je odváděna příslušnému správci daně z nemovitostí, což je u této daně obec, na jejíž území se nemovitosti nachází.

Daň je splatná do 31. května běžného zdaňovacího období, pokud to není upraveno zákonem jiným způsobem. Správce daně je oprávněn určit placení daně z nemovitostí ve splátkách, které jsou splatné ve lhůtách správcem určených. Daň určenou ve formě splátek má poplatník právo zaplatit také najednou nejpozději ve lhůtě splatnosti první splátky. (Hrčka, 2018)

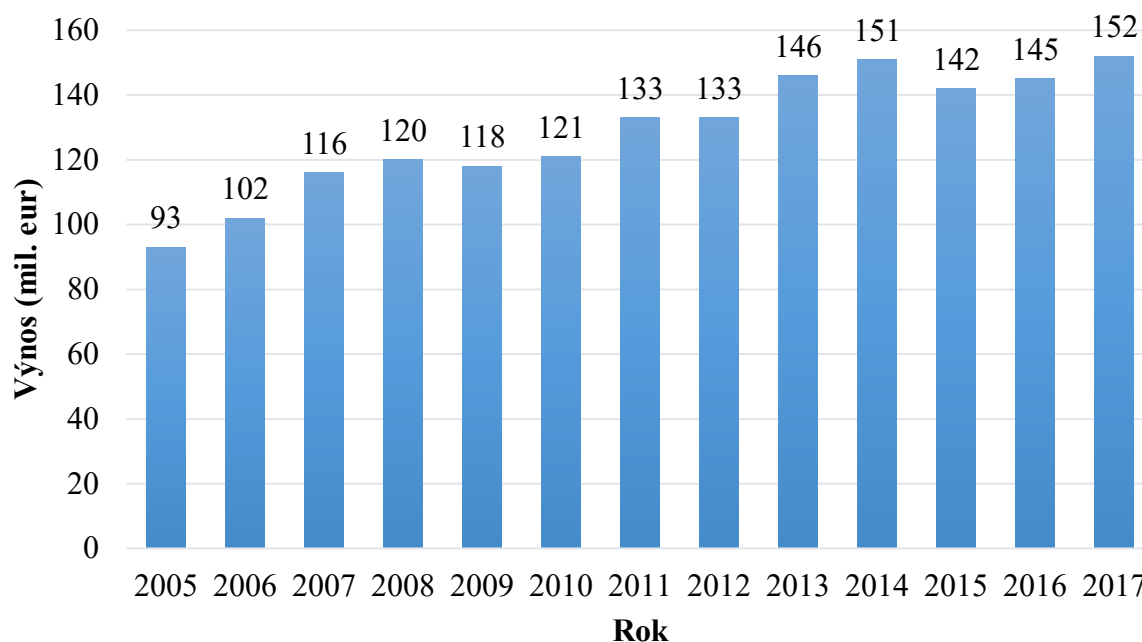
3.3. Daň z motorových vozidel

Tato daň se řadí mezi přímé, které spravuje vyšší územní celek a upravuje zdaňování motorových vozidel a přípojných vozidel kategorie L, M, N a O.

Kategorie L obsahuje vozidla zpravidla s méně než čtyřmi koly a čtyřkolky. Vozidla kategorie M jsou projektovaná a konstruovaná především pro přepravu osob a jejich zavazadel. Do kategorie N patří vozidla projektovaná a konstruovaná pro přepravu nákladů a v kategorii O jsou zařazovány přípojná vozidla projektovaná a konstruovaná na přepravu nákladů nebo osob včetně ubytování osob. Jednotlivé kategorie se dále rozdělují do podkategorií, jejichž popis je obsažen v Příloze č. 1 k nařízení vlády č. 140/2009 Z. z. (Hrčka, 2018)

Výnosy daně z motorových vozidel v mil. eur za období let 2005-2017 jsou uvedeny v grafu 3.4. Graf 3.5 představuje přepočet výnosů daně na mil. Kč.

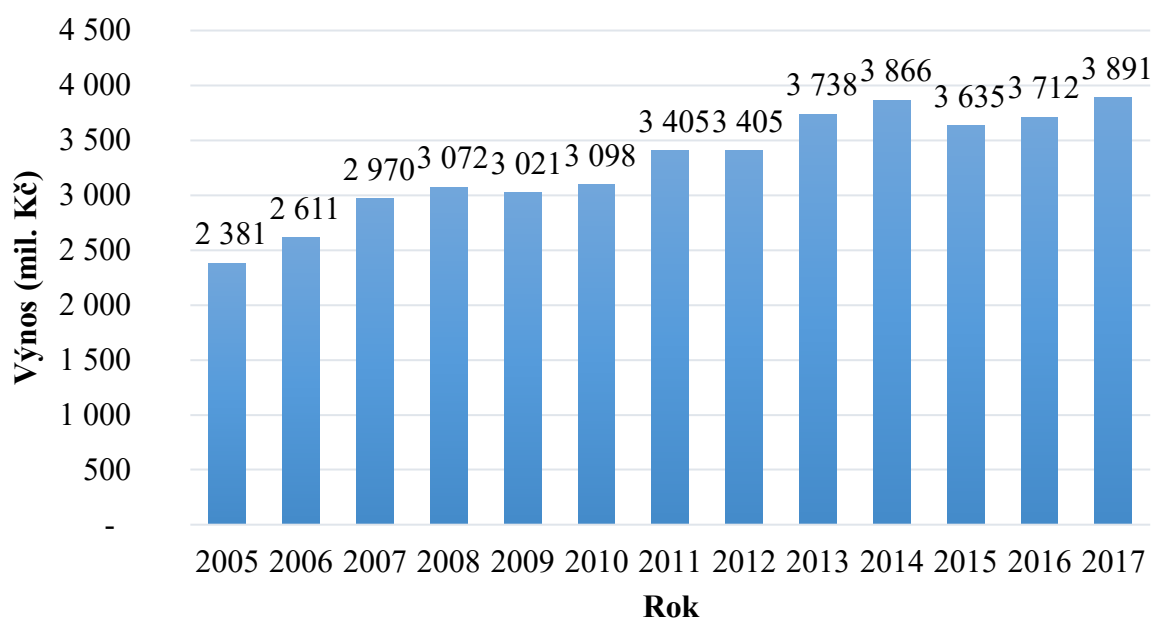
Graf 3.4 Výnos daně z motorových vozidel v letech 2005-2017 na Slovensku (v mil. eur)

Zdroj: vlastní zpracování dle publikace Daňový report Slovenskej republiky 2018

Z grafu vyplývá, že výnos daně z motorových vozidel má za sledované období rostoucí průběh až na malé výjimky. Nejvýraznější propad, o 9 mil. eur, nastal v roce 2015 a byl zapříčiněn změnou v administraci – správa daně přešla do pravomocí státu. Do uvedeného roku si každý vyšší územní celek určoval jednotlivé sazby daně samostatně. Touto změnou se pro některé vyšší územní celky sazba daně zvýšila, pro některé naopak snížila, což způsobilo propad ve výnosu daně. Administrace daně se v dalších letech značně zlepšila a výnosy opět rostou.

Graf 3.5 Výnos daně z motorových vozidel v letech 2005-2017 na Slovensku (v mil. Kč)

Zdroj: Daňový report Slovenskej republiky 2018, vlastní zpracování

Výše uvedený graf představuje přepočtení výnosů daně z motorových vozidel za období 2005-2017 z mil. eur na mil. Kč kurzem 25,60 Kč/1 euro.

Předmět daně

Předmětem daně je vozidlo zařazené do jedné z výše uvedených kategorií a evidované na Slovenské republice. Musí být používáno pro podnikání nebo jinou samostatnou výdělečnou činnost, a to platí jak pro vozidla zařazené v obchodním majetku podnikatele, tak pro jeho soukromé vozidlo v obchodním majetku nezařazené. (Hrčka, 2018)

Do předmětu daně se nezahrnuje vozidlo používané na zkušební či jiné jízdy, které má přidělené zvláštní evidenční číslo nebo vozidlo určené na vykonávání speciálních činností, které není určené na přepravu a v osvědčení o evidenci část I. nebo II. je označené jako speciální vozidlo. (Hrčka, 2018) Zajímavostí u této daně je, že sanitní a pohřební vozidla nejsou vyloučené ze základu daně, neboť jsou určeny pro přepravu osob. (Schultzová, 2018)

Poplatník daně

Poplatník daně je vždy fyzická nebo právnická osoba, která:

- je zapsána jako provozovatel vozidla v dokladu,
- má zapsanou svou organizační složku v dokladu jako provozovatele vozidla,

- používá vozidlo, v jehož dokladu je jako provozovatel zapsaná osoba, která zemřela, zanikla nebo byla zrušená,
- používá vozidlo, v jehož dokladu je jako provozovatel zapsaná osoba, která nepoužívá vozidlo k podnikání nebo
- je zaměstnavatelem a vyplácí zaměstnanci cestovní náklady za využití vozidla, které se nevyužívá pro podnikání. (Schultzová, 2018)

Základ daně

Základem daně může být:

- u vozidel kategorie L, M, N, O jehož jediným zdrojem energie je elektřina, výkon motoru v kW,
- u osobních vozidel (kategorie L a M₁) zdvihový objem válců motoru v cm³ uvedený v dokladu,
- u užitkových vozidel a autobusů (kategorie M₂, M₃, N₁ až N₃ a O₁ až O₄) jejich největší celková přípustná hmotnost nebo celková hmotnost v tunách a počet náprav dle dokladu. (Hrčka, 2018)

Pro účely této daně největší celková přípustná hmotnost jednotlivého vozidla tvořícího návěsovou jízdní soupravu je součet největších přípustných hmotností připadajících na jednotlivé nápravy, dále celková hmotnost je součet pohotovostní hmotnosti a užitečné hmotnosti a celková hmotnost jednotlivého vozidla tvořícího návěsovou jízdní soupravu je součet hmotností připadajících na jednotlivé nápravy dle dokladu. (Hrčka, 2018)

Osvobození od daně

Od daně z motorových vozidel je osvobozeno vozidlo:

- konzulárních úřadu a diplomatických misí, pokud je zaručená vzájemnost,
- záchranné zdravotnické služby, horské záchranné služby, letecké záchranné služby a požární ochrany,
- používané výhradně v polnohospodářské výrobě a lesní výrobě nebo
- osobní pravidelné dopravy vykonávající přepravu na základě smlouvy o službách ve veřejném zájmu. (Hrčka, 2018)

Sazba daně

Je stanovena roční sazba daně, jež se liší dle druhu vozidla – vozidla na elektrický pohon, osobní vozidla a užitková vozidla a autobusy. Přehled sazeb je zobrazen v následujících tabulkách 3.1, 3.2 a 3.3.

Tab. 3.1 Roční sazby daně z motorových vozidel pro vozidla na elektrický pohon

Roční sazba daně	
výkon motoru v kW	0 EUR

Zdroj: vlastní zpracování dle Přílohy č. 1 k zákonu č. 361/2014 Z. z. o dani z motorových vozidel a o změně a doplnění některých zákonů

Jelikož se daň z motorových vozidel považuje také za environmentální nástroj, tedy zvýhodňuje novější a životní prostředí méně zatěžující vozidla, je roční sazba daně vozidel na elektrický pohon nulová při jakémkoliv výkonu motoru.

Tab. 3.2 Roční sazby daně z motorových vozidel pro osobní vozidla

Zdvihový objem válců motoru	Roční sazba daně
do 150 cm ³	50 EUR
nad 150 cm ³ do 900 cm ³	62 EUR
nad 900 cm ³ do 1 200 cm ³	80 EUR
nad 1 200 cm ³ do 1 500 cm ³	115 EUR
nad 1 500 cm ³ do 2 000 cm ³	148 EUR
nad 2 000 cm ³ do 3 000 cm ³	180 EUR
nad 3 000 cm ³	218 EUR

Zdroj: vlastní zpracování dle Přílohy č. 1 k zákonu č. 361/2014 Z. z., o dani z motorových vozidel a o změně a doplnění některých zákonů

Osobní vozidla mají sedm ročních sazeb určených dle zdvihového objemu válců motoru v cm³.

Tab. 3.3 Roční sazby daně z motorových vozidel pro užitková vozidla a autobusy

Počet náprav	Celková hmotnost nebo nejvyšší přípustná hmotnost	Roční sazba daně
1 nebo 2 nápravy	do 1 t	74 EUR
	nad 1 t do 2 t	133 EUR
	nad 10 t do 12 t	620 EUR
	nad 20 t do 22 t	1 452 EUR
	nad 30 t	2 480 EUR
3 nápravy	do 15 t	566 EUR
	nad 15 t do 17 t	673 EUR
	nad 25 t do 27 t	1 452 EUR
	nad 35 t do 37 t	2 375 EUR
	nad 40 t	2 790 EUR
4 a více náprav	do 23 t	721 EUR
	nad 23 t do 25 t	877 EUR
	nad 31 t do 33 t	1 548 EUR
	nad 35 t do 37 t	2 172 EUR
	nad 40 t	2 375 EUR

Zdroj: vlastní zpracování dle Přílohy č. 1 k zákonu č. 361/2014 Z. z., o dani z motorových vozidel a o zmene a doplneni niektorých zákonov

Výše uvedená tabulka obsahuje pouze nástin vybraných ročních sazeb. Pro užitková vozidla a autobusy je celkem 41 sazeb a jejich celkový přehled je uveden v příloze č. 1 k zákonu č. 361/2014 Z. z.

Snížení a zvýšení sazby daně

Roční sazba daně se může buď snížit nebo naopak zvýšit, a to na základě stáří vozidla, které se odvíjí od měsíce první evidence vozidla včetně. Možné snížení či zvýšení je zobrazeno v následující tabulce 3.4.

Tab. 3.4 Úprava sazby daně

Stáří vozidla	Úprava sazby daně
prvních 36 kalendářních měsíců	snížení sazby o 25 %
37–72 kalendářních měsíců	snížení sazby o 20 %
73–108 kalendářních měsíců	snížení sazby o 15 %
109–144 kalendářních měsíců	plná sazba daně
145–156 kalendářních měsíců	zvýšení sazby o 10 %
více než 156 kalendářních měsíců	zvýšení o 20 %

Zdroj: vlastní zpracování dle Zákona č. 361/2014 Z. z., o dani z motorových vozidel a o změně a doplnění některých zákonů

Vypočtená sazba daně se sníží o 50 % v případě:

- hybridních vozidel,
- vozidel na CNG (stlačený zemní plyn),
- vozidel na LNG (zkapalněný zemní plyn),
- vozidel kategorie N a O, které se v rámci kombinované dopravy použily nejméně 60krát v rámci zdaňovacího období. (Hrčka, 2018)

Vznik a zánik daňové povinnosti

Daňová povinnost vzniká prvním dnem měsíce, ve kterém se vozidlo začalo používat pro podnikání.

Zánik daňové povinnosti nastává posledním dnem v měsíci, ve kterém došlo k:

- vyřazení nebo dočasnému vyřazení vozidla z evidence,
- ukončení nebo přerušování podnikání,
- zániku poplatníka bez likvidace,
- změně provozovatele vozidla,
- ukončení použití vozidla v jehož dokladech je jako provozovatel zapsaná osoba, která zemřela, zanikla, byla zrušená nebo nepoužívá vozidlo pro podnikání.

V případě změny v osobě poplatníka v průběhu zdaňovacího období u stejného předmětu daně, vzniká novému poplatníkovi daňová povinnost od prvního dne měsíce následujícím po měsíci, ve kterém došlo k dané změně. Daňová povinnost u původního poplatníka zaniká posledním dnem měsíce, ve kterém k dané změně došlo. (Hrčka, 2018)

Pokud nebude vozidlo používané ve zdaňovacím období pro podnikání nebo jinou samostatnou výdělečnou činnost a nebylo o něm účtováno, nebylo vedeno v daňové evidenci nebo nebyly uplatňovány výdaje spojené s používáním vozidla, tak daňová povinnost zaniká 31. prosince předcházejícího zdaňovacího období. Tuto skutečnost je poplatník povinen oznámit příslušnému správci daně do 31. ledna po uplynutí zdaňovacího období. (Schultzová, 2018)

Daňové přiznání

Běžným zdaňovacím obdobím je kalendářní rok. Výjimku tvoří poplatníci, kteří jsou zrušeni bez likvidace, s likvidací, vstoupili do konkurzu, ukončili podnikání nebo v případě jejich smrti. Mají upraveno nejen zdaňovací období, ale také lhůtu pro podání daňového přiznání a osobu, která je povinna přiznání podat.

Výše uvedené snížení či zvýšení roční sazby daně poplatník uplatňuje právě v daňovém přiznání, stejně jako v něm uvádí vznik či zánik daňové povinnosti. Poplatník je povinen přiznání podat do 31. ledna po uplynutí zdaňovacího období. (Hrčka, 2018)

Placení daně

Daň je odváděna příslušnému správci daně, což je daňový úřad místně příslušný podle trvalého pobytu fyzické osoby nebo sídla právnické osoby. Daň je placena v průběhu zdaňovacího období ve formě záloh, jejichž výše závisí na velikosti předpokládané daně poplatníka. Předpokládaná daň znamená součet roční sazby daně za každé vozidlo, které je předmětem daně k 1. lednu zdaňovacího období a není osvobozeno od daně. Podmínky placení záloh jsou uvedeny v následující tabulce 3.5. (Schultzová, 2018)

Tab. 3.5 Zálohy na daň z motorových vozidel

Výše předpokládané daně	Zálohy na daň
méně než 700 EUR	neplatí se
více než 700 EUR, méně než 8 300 EUR	čtvrtletní zálohy ve výši 1/4 předpokládané daně
více než 8 300 EUR	měsíční zálohy ve výši 1/12 předpokládané daně
nebere se v úvahu	výši zálohy může správce daně určit jinak, a to na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě žádosti poplatníka

Zdroj: vlastní zpracování dle Zákona č. 361/2014 Z. z., o dani z motorových vozidel a o změně a doplnění některých zákonů

Zálohy placené čtvrtletně jsou splatné do konce příslušného kalendářního čtvrtletí a měsíční zálohy jsou splatné do konce příslušného kalendářního měsíce. Na výši záloh nemají vliv změny vzniklé v průběhu zdaňovacího období.

Poplatník je povinen zaplatit poměrnou část daně:

- při vzniku či zániku daňové povinnosti v průběhu zdaňovacího období.
- u vozidel, které se použily mimo výkon ve veřejném zájmu (vozidla pravidelné autobusové dopravy použité např. na zájezdy).

V prvním případě se poměrná část vypočte jako součin jedné dvanáctiny roční sazby daně nebo upravené roční sazby daně a počtu kalendářních měsíců, ve kterých se vozidlo používalo pro podnikání. Ve druhé situaci je poměrná část ve výši součinu $1/365$ roční sazby daně a počtu kalendářních dní, ve kterých se vozidlo používalo pro přepravu mimo výkon ve veřejném zájmu. (Schultzová, 2018)

Po uplynutí zdaňovacího období je poplatník povinen vypočítat daňovou povinnost a zaplatit ji ve lhůtě pro podání daňového přiznání. V tomto okamžiku se zohledňují zaplacené zálohy. V případě, že je výsledná daň vyšší než odvedené zálohy, poplatník je povinen uhradit rozdíl ve lhůtě pro podání daňového přiznání. V opačné situaci, kdy zálohy převýší daňovou povinnost, může správce tento přeplatek použít na úhradu další splatné zálohy, na úhradu daňových nedoplatků nebo přeplatek na základě žádosti vrátí poplatníkovi. (Schultzová, 2018)

Zaokrouhlení

Vypočtená daň stejně jako poměrná část daně, zálohy na daň i roční sazba daně se zaokrouhluje na eurocenty dolů. (Hrčka, 2018)

4. KOMPARACE VYBRANÝCH DANÍ V ČESKÉ A SLOVENSKÉ REPUBLICE

V této kapitole se věnujeme analýze výpočtu daně z nemovitostí a silniční na konkrétních příkladech a následně jsme provedly komparaci výsledné daňové povinnosti u obou sledovaných zemí. Daň z nabytí nemovitých věcí, která je v České republice stále součástí daňového systému, byla od 1.1.2005 na Slovensku zrušena, a proto nemůže být provedena její analýza a porovnání.

Jelikož v České republice je stále národní měnou česká koruna a na Slovensku se používá euro, výsledky budeme přepočítávat na jednotnou měnu, a to na české koruny. Kurz použitý pro přepočet byl vyhlášen ČNB ke dni 19. března 2019, a to ve výši 25,60 Kč za jedno euro.

Dle zákona upravujícího daň z nemovitostí na Slovensku jsou určeny sazby daně zákonné, ale obce či města si mohou jejich výši upravovat. V uvedených příkladech nemovitosti daňového subjektu spadají do katastrálního území Luník města Košice, jež je zařazen do III. kategorie katastrálních území. Platné sazby, které jsou použity ve výpočtech, jsou obsaženy ve Všeobecně závazném nařízení města Košice č. 132 o místních daních, jenž je účinné od 01.01.2013 a je veřejně dostupné na internetových stránkách města. Kategorie katastrálních území a sazby daně pro účely diplomové práce jsou uvedeny v Příloze č. 1.

Český daňový poplatník vlastní nemovitosti umístěné v katastrálním území Ořešín v Brně. Koeficienty města Brno jsou obsaženy ve vyhlášce č. 10/1996, o použití koeficientu pro výpočet sazby daně z nemovitostí, která byla novelizována s účinností od 01.01.2010 a stanovuje koeficient 3,5 pro obytné domy včetně jejich příslušenství, byty a stavební pozemky a druhý koeficient ve výši 1,5 pro chaty, chalupy včetně jejich příslušenství, garáže umístěné zvlášť od domu, stavby určené k podnikání a samostatné nebytové prostory sloužící k podnikání nebo jako garáž. Místní koeficient zaveden nebyl. Aktuální informace týkající se daně z nemovitostí jsou k dispozici na internetových stránkách města.

U obou zemí byly na základě vstupních údajů uvedených dále v textu vyplněny příslušné daňové přiznání. Příloha č. 2 obsahuje vyplněný vzor přiznání k dani z nemovitých věcí České republiky a Příloha č. 3 zobrazuje vyplněný vzor přiznání k dani z motorových vozidel Slovenské republiky.

4.1. Výpočet daně z nemovitých věcí v České a Slovenské republice

V první části se zabýváme výpočtem daně z pozemků, daně ze staveb a bytů na modelových příkladech. Vstupní data jsou dále uvedena v tabulce 4.1. Modelové příklady výpočtu daně jsou uvedeny v tabulkách 4.2 až 4.10.

Tab. 4.1 Vstupní data pro výpočet daně z nemovitosti v ČR i SR

Druh pozemku / stavby	Výměra pozemku / stavby v m ²
Orná půda	4 368
Lesní pozemek	832
Ostatní plocha	2 850
Zastavěná plocha a nádvoří	539 (369 zastavěno + 170 nezastavěno)
Zastavěná plocha a nádvoří	161 (161 zastavěno)
Zdanitelná stavba užívaná pro ostatní podnikání	369
Budova obytného domu	161
Garáž	20
Zdanitelná jednotka užívaná pro bydlení – byt	74

Zdroj: vlastní zpracování

Obecný postup výpočtu daně u pozemků

- 1) Dle druhu pozemku zjistíme příslušnou sazbu daně.
- 2) U příslušných pozemků přepočteme základ daně z naturálního na peněžní.
- 3) Sazbu daně vynásobíme výměrou a případně zjištěnými koeficienty.
- 4) Daň zaokrouhlíme na celé Kč nahoru.

Příklady

Tab. 4.2 Výpočet daně pro ornou půdu

	Česká republika	Slovenská republika v €	Slovenská republika v Kč
Základ daně	$4\,368 \cdot 8,70 =$ 38 002 Kč	$4\,368 \cdot 0,3502 =$ 1 529,67 €	39 159,55 Kč
Sazba daně	0,75 %	0,40 %	-
Výsledná daň	286 Kč	6,12 €	157 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

Hodnota orné půdy je stanovena v Brně-Ořešín na 8,70 Kč/m² a v Košicích pro katastrální území Luník na 0,3502 €/m², v přepočtu 8,97 Kč/m². Daňová povinnost pro ČR je ve výši 286 Kč a 6,12 euro pro Slovensko, což je v přepočtu 157 Kč. Daň na Slovensku je o 45 % nižší než v České republice.

Tab. 4.3 Výpočet daně pro lesní pozemek

	Česká republika	Slovenská republika v €	Slovenská republika v Kč
Základ daně	$832 \cdot 3,80 =$ 3 162 Kč	$832 \cdot 0,0902 =$ 75,05 €	1 921,28 Kč
Sazba daně	0,25 %	0,35 %	-
Výsledná daň	8 Kč	0,26 €	7 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

Pro Brno-Ořešín je hodnota lesního pozemku 3,80 Kč/m² a v Košicích pro katastrální území Luník je 0,0902 €/m², v přepočtu 2,31 Kč/m². Daň za lesní pozemek vyšla ve výši 8 Kč v ČR a 0,26 euro pro Slovensko, v přepočtu 7 Kč. Daň na Slovensku je téměř o 13 % nižší než v České republice.

Tab. 4.4 Výpočet daně pro ostatní plochu

	Česká republika	Slovenská republika v €	Slovenská republika v Kč
Základ daně	285 m ²	$285 \cdot 5,31 = 1\,513,35 \text{ €}$	38 741,76 Kč
Sazba daně	0,20 Kč/m ²	0,75 %	-
Výsledná daň	57 Kč	11,35 €	291 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

Pro ostatní plochu je daňová povinnost ve výši 57 Kč v ČR a 11,35 euro pro Slovensko, což je v přepočtu 291 Kč. Daň na Slovensku je o 411 % vyšší než v České republice. Důvodem vysokého rozdílu je stanovení sazby daně. Slovenská sazba daně je stanovena v % a základ daně musí být přepočten z naturálního na peněžní, přičemž hodnota ostatní plochy ve městě Košice je vysoká – činí 5,31 €/m², v přepočtu 135,94 Kč/m². Česká sazba daně je stanovena přímo v Kč/m², žádné přepočty základu daně se již provádět nemusí a je velmi nízká.

Tab. 4.5 Výpočet daně pro zastavěnou plochu a nádvoří – zastavěno z části

	Česká republika	Slovenská republika v €	Slovenská republika v Kč
Základ daně	$539 - 185 = 354 \text{ m}^2$	$(539 - 185) \cdot 5,31 = 1\,879,74 \text{ €}$	48 121,34 Kč
Sazba daně	0,20 Kč/m ²	0,75 %	-
Výsledná daň	71 Kč	14,10 €	361 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

Daňová povinnost pro zastavěnou plochu a nádvoří zastavěno zčásti, je ve výši 71 Kč v ČR a 14,10 euro pro Slovensko, což je v přepočtu 361 Kč. Daň ze zastavěné plochy je na Slovensku o 408 % vyšší než v České republice. Čtyřnásobný rozdíl v dani je dán stejně jako v předchozím příkladě, rozdílným vyjádřením sazby daně a vysokou hodnotou zastavěné plochy za 1 m².

Tab. 4.6 Výpočet daně pro zastavěnou plochu a nádvoří – zastavěno zcela

	Česká republika	Slovenská republika
Základ daně	$(161 - 161) = 0 \text{ m}^2$	$(161 - 161) \cdot 5,31 = 0 \text{ m}^2$
Sazba daně	0,20 Kč/m ²	0,75 %
Výsledná daň	0 Kč	0 €

Zdroj: vlastní zpracování

Daň za zastavěnou plochu a nádvoří, jež je zastavěno zcela, je ve výši 0 Kč v ČR a 0 euro pro Slovensko. Výměra pozemku se sníží o plochu zastavěnou zdanitelnou stavbou a základ daně je nulový. Stavba bude zdaněna v následujícím oddílu daňového přiznání.

Celková daňová povinnost z pozemků v ČR je 422 Kč a pro Slovensko je 31,83 euro, v přepočtu 816 Kč. Slovenský poplatník zaplatí o 93 % vyšší daň než český poplatník.

Obecný postup výpočtu daně u staveb

- 1) Dle druhu stavby zjistíme příslušnou sazbu daně.
- 2) U vícepodlažních staveb zvýšíme sazbu daně dle stanovených podmínek.
- 3) V případě zdanitelných jednotek podlahovou plochu vynásobíme daným koeficientem.
- 4) Zjistíme koeficient podle počtu obyvatel nebo místní koeficient stanovený městem či obcí.
- 5) Sazbu daně vynásobíme výměrou a případně zjištěnými koeficienty.
- 6) Daň zaokrouhlíme na celé Kč nahoru.

Tab. 4.7 Výpočet daně pro zdanitelnou stavbu pro ostatní druhy podnikání

	Česká republika	Slovenská republika v €	Slovenská republika v Kč
Základ daně	185 m ²	185 m ²	-
Základní sazba daně	10 Kč/m ²	4,20 €/m ²	107,52 Kč/m ²
Koef. podle počtu obyvatel	1,5	-	-
Výsledná sazba daně	15 Kč/m ²	4,20 €/m ²	107,52 Kč/m ²
Daň	2 775 Kč	777 €	19 891 Kč
Výsledná daň	2 775 Kč	777 €	19 891 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

Daňová povinnost pro stavbu určenou pro ostatní druhy podnikání, je ve výši 2 775 Kč v ČR a 777 euro pro Slovensko, což je v přepočtu 19 891 Kč. Daň na Slovensku

je téměř o 617 % vyšší než v České republice. Na první pohled je zřejmý značný rozdíl mezi sazbou daně obou zemí, což je hlavní příčina i tak vysokého procentuálního rozdílu.

Tab. 4.8 Výpočet daně pro obytný dům

	Česká republika	Slovenská republika v €	Slovenská republika v Kč
Základ daně	161 m ²	161 m ²	-
Základní sazba daně	2 Kč/m ²	0,265 €/m ²	6,78 Kč/m ²
Zvýšení sazby daně	0,75 Kč	0,16 €	4,10 Kč
Koef. podle počtu obyvatel	3,5	-	-
Výsledná sazba daně	9,63 Kč/m ²	0,425 €/m ²	10,88 Kč/m ²
Daň	1 551 Kč	68,43 €	1 752 Kč
Výsledná daň	1 551 Kč	68,43 €	1 752 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

Za obytný dům s jedním nadzemním podlažím zaplatí poplatník daň ve výši 1 551 Kč v ČR a 68,43 euro pro Slovensko, v přepočtu 1 752 Kč. Daň na Slovensku je v tomto případě vyšší pouze o 13 % než v České republice.

Tab. 4.9 Výpočet daně pro samostatně stojící garáž

	Česká republika	Slovenská republika v €	Slovenská republika v Kč
Základ daně	20 m ²	20 m ²	-
Základní sazba daně	8 Kč/m ²	0,80 €/m ²	20,48 Kč/m ²
Koef. podle počtu obyvatel	1,5	-	-
Výsledná sazba daně	12,00 Kč/m ²	0,80 €/m ²	20,48 Kč/m ²
Daň	240 Kč	16 €	410 Kč
Výsledná daň	240 Kč	16,00 €	410 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

Pro samostatně stojící garáž je daň ve výši 240 Kč v ČR a 16 euro pro Slovensko, což je v přepočtu 410 Kč. Daň na v České republice je o 71 % nižší než na Slovensku.

Tab. 4.10 Výpočet daně pro byt

	Česká republika	Slovenská republika v €	Slovenská republika v Kč
Výměra bytu	74 m ²	74 m ²	-
Koeficient pro byt	1,20	-	-
Základ daně	89 m ²	74 m ²	-
Základní sazba daně	2 Kč/m ²	0,332 €/m ²	8,50 Kč/m ²
Koef. podle počtu obyvatel	3,5	-	-
Výsledná sazba daně	7,00 Kč/m ²	0,332 €/m ²	8,50 Kč/m ²
Daň	623 Kč	24,57 €	629 Kč
Výsledná daň	623 Kč	24,57 €	629 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

Daňová povinnost pro byt je ve výši 623 Kč v ČR a 24,57 euro pro Slovensko, v přepočtu 629 Kč. Daň v České i Slovenské republice vyšly v tomto případě v téměř stejné výši, rozdíl činí pouhé 1 %.

Celková daň ze staveb pro ČR vychází ve výši 5 189 Kč a pro Slovensko 886 euro, v přepočtu 22 682 Kč. Slovenský poplatník zaplatí o 337 % vyšší daň ze staveb než český poplatník. Důvodem vysoké daně pro Slovensko, ale i pro Českou republiku, je vysoká sazba v případě zdanitelných jednotek určených pro podnikání. Když si z daňového přiznání odmyslíme právě zdanitelnou jednotku pro podnikání, výsledná daň pro Slovenskou republiku klesne o necelých 88 % na 109 euro, v přepočtu 2 790 Kč a pro ČR klesne o 53 % na 2 414 Kč. Nyní je daň pro slovenského poplatníka vyšší pouze o 16 % než pro poplatníka českého.

Analýza daňové povinnosti u daně z nemovitostí v České a Slovenské republice

Z vlastnictví a užívání nemovitostí poplatník v České republice zaplatí celkovou daň ve výši 5 611 Kč a pro Slovensko vyšla daň ve výši 917,83 euro, tedy 23 498 Kč. Daňová povinnost slovenského poplatníka je o 318 % vyšší než pro poplatníka českého.

Tyto velké rozdíly v částce daně jsou způsobeny mimo jiné vyšším kurzem eura. V případě pozemků za odchylky nejvíce mohou cena pozemku nebo sazba daně. Při nižší hodnotě pozemku má Slovensko vyšší sazbu a naopak. U ostatní plochy, zastavěné plochy a nádvoří jsou odchylky především v sazbě daně, jelikož sazba stanovená slovenským zákonem je vyjádřena jako procento ze základu daně, přičemž v ČR je v Kč/m².

U staveb pro podnikání má Slovensko určenou vysokou sazbu daně, a to téměř devítinásobně vyšší oproti České republice, což je v našem případě hlavní důvod, který způsobil tak vysoký rozdíl u této dílčí i konečné daně. Stejně tak u obytného domu i samostatně stojící garáže má ČR třikrát nižší sazbu než Slovensko. V případě bytu je sice slovenská sazba daně vyšší, ale kvůli koeficientům, které navyšují český základ daně i sazbu daně, vychází výsledná daň v téměř stejné výši pro obě země.

4.2. Výpočet silniční daně v České a Slovenské republice

Na celkem osmi vozidlech bude názorně proveden výpočet daně silniční. Vstupní data jsou uvedena v následující tabulce 4.11. Modelové příklady výpočtu daně následují v tabulkách 4.12 až 4.19.

Tab. 4.11 Vstupní data pro výpočet silniční daně v ČR i SK

Registrační značka	První registrace vozidla	Stáří vozidla k 31.12.2018 v měsících	Kód druhu vozidla	Základ daně (cm ³ nebo nápravy/tuny)	Počet měsíců (dní)
1Z1 1111	03/2018	10	1	1 598	10 měs.
2Z2 2222	12/2007	133	5	2 / 3,5	12 měs.
3Z3 3333	07/2014	43	1	1 598	1 měs.
4Z4 4444	05/2006	152	6	2 / 3,5	12 měs.
5Z5 5555	10/2011	87	1	1 149	12 měs.
6Z6 6666	09/1989	340	5	2 / 1,68	12 měs.
7Z7 7777	02/2008	131	1	1 975	59 dní
8Z8 8888	01/2018	12	1	1 373	12 měs.

Zdroj: vlastní zpracování

Obecný postup výpočtu daně

- 1) Dle základu daně zjistíme roční sazbu daně nebo použijeme denní sazbu daně.
- 2) Zjistíme možnost snížení sazby daně podle data první registrace vozidla.
- 3) V případě potřeby rozpočítáme roční sazbu daně na měsíční sazbu daně.
- 4) Zjistíme další možnosti snížení případně povinnost zvýšení daně.
- 5) Vypočteme celkovou daňovou povinnost a rozpočítáme zálohy.

Příklady

Tab. 4.12 Daňový subjekt nakoupil osobní automobil v březnu 2018

	Česká republika	Slovenská republika v €	Slovenská republika v Kč
Základ daně	1 598 cm ³	1598 cm ³	-
Roční sazba daně	3 000 Kč	148 €	3 789 Kč
Snížení/zvýšení sazby daně	-48 % = - 1 440 Kč	-25 % = - 37 €	- 947 Kč
Upravená sazba daně	1 560 Kč	111 €	2 842 Kč
Výsledná daň	1 300 Kč	92,50 €	2 368 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

Výsledná daň pro osobní automobil nakoupený v březnu je v ČR 1 300 Kč a pro SR 92,50 euro, což je v přepočtu 2 368 Kč. Daň Slovenské republiky je o 82 % vyšší než v České republice. Rozdíl je způsoben vyšší sazbou daně a nižším nárokem na snížení sazby daně pro SR.

Tab. 4.13 Daňový subjekt vlastní nákladní automobil, který má 2 nápravy jejichž max. přípustná hmotnost je 3,5 tuny a používal ho během celého roku 2018

	Česká republika	Slovenská republika v €	Slovenská republika v Kč
Základ daně	2 nápravy – 3,5 t	2 nápravy – 3,5 t	-
Roční sazba daně	3 600 Kč	212 €	5 427 Kč
Snížení/zvýšení sazby daně	-	-	-
Výsledná daň	3 600 Kč	212 €	5 427 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

Daň pro nákladní automobil využívaný po celý rok 2018 je v ČR 3 600 Kč a pro SR 212 euro, což je v přepočtu 5 427 Kč. Daň na Slovensku je o téměř 51 % vyšší než v České republice, je to způsobeno vyšší sazbou daně.

Tab. 4.14 Daňový subjekt prodal v měsíci lednu 2018 osobní automobil

	Česká republika	Slovenská republika v €	Slovenská republika v Kč
Základ daně	1 598 cm ³	1598 cm ³	-
Roční sazba daně	3 000 Kč	148 euro	3 788,80 Kč
Snížení/zvýšení sazby daně	-40 % = - 1 200 Kč	-20 % = - 29,60 €	- 757,80 Kč
Upravená sazba daně	1 800 Kč	118,40 €	3 031 Kč
Výsledná daň	150 Kč	9,86 €	252 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

Daňová povinnost pro osobní automobil prodaný v lednu 2018 je v ČR 150 Kč a pro SR 9,86 euro, což je v přepočtu 252 Kč. Daň na Slovensku je o 68 % vyšší než v České republice. Český poplatník je na tom opět lépe z důvodu nižší sazby daně a možnosti vyššího procentuálního snížení roční sazby daně.

Tab. 4.15 Daňový subjekt vlastní přípojné vozidlo – vozík s maximálně povolenou hmotností 3,5 tuny, který používal během celého roku 2018

	Česká republika	Slovenská republika v €	Slovenská republika v Kč
Základ daně	2 nápravy – 3,5 t	2 nápravy – 3,5 t	-
Roční sazba daně	3 600 Kč	212 €	5 427,20 Kč
Snížení/zvýšení sazby daně	-	+10 % = +21,20 €	+ 542,80 Kč
Výsledná daň	3 600 Kč	233,20 €	5 970 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

Výsledná daň pro vozík využívaný po celý rok 2018 je v ČR 3 600 Kč a pro SR 233,20 euro, což je v přepočtu 5 970 Kč. Daň na Slovensku je o téměř 66 % vyšší než v České republice. V tomto případě je rozdíl nejen ve vyšší sazbě, ale jelikož poplatník vlastní automobil starý 152 měsíců, je povinen zvýšit roční sazbu daně o 10 %.

Tab. 4.16 Daňový subjekt vlastní osobní automobil a používal ho během celého roku

	ČR	ČR	SR	SR	SR	SR
	1.sazba	2.sazba	1.sazba	2.sazba	1.sazba	2.sazba
	daně	daně	daně v €	daně v €	daně Kč	daně Kč
Základ daně	1 149 cm ³	1 149 cm ³	1 149 cm ³	1 149 cm ³	-	-
Roční sazba daně	1 800 Kč	1 800 Kč	80 €	80 €	2 048 Kč	2 048 Kč
Snížení sazby daně	- 25 % = - 450 Kč	-	- 15 % = - 12 €	-	- 307 Kč	-
Uprav. sazba daně	1 350 Kč	1 800 Kč	68 €	-	1 741 Kč	-
Daň	1 013 Kč	450 Kč	50,99 €	19,99 €	1 305 Kč	512 Kč
Výsledná daň	1 463 Kč		70,98 €		1 817 Kč	

Zdroj: vlastní zpracování

Daňová povinnost pro osobní automobil užívaný celý rok 2018 je v ČR 1 463 Kč a pro SR 70,98 euro, což je v přepočtu 1 817 Kč. Daň na Slovensku je o 24 % vyšší než v Česku. V tomto příkladu v průběhu roku dochází ke změně ve snížení sazby daně u obou poplatníků. Do září roku 2018 včetně má poplatník stále nárok na snížení sazby daně, ale od října téhož roku již běží 110. měsíc od data první registrace vozidla a nárok na snížení sazby daně pominul.

Tab. 4.17 Daňový subjekt vlastní nákladní automobil z roku 1989 jehož maximální přípustná hmotnost je 1,68 tuny a užíval ho během celého roku 2018

	Česká republika	Slovenská republika v €	Slovenská republika v Kč
Základ daně	2 nápravy – 1,68 t	2 nápravy – 1,68 t	-
Roční sazba daně	2 400 Kč	133 €	3 405 Kč
Snížení/zvýšení sazby daně	+25 % = 600 Kč	+20 % = + 26,60 €	+ 681 Kč
Výsledná daň	3 000 Kč	159,60 €	4 086 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

Daň pro nákladní automobil využívaný po celý rok 2018 je v ČR 3 000 Kč a pro SR 159,60 euro, což je v přepočtu 4 086 Kč. Slovenská roční sazba daně je o 36% vyšší než česká a to i přesto, že slovenský poplatník zvyšuje roční sazbu daně o méně procent.

Tab. 4.18 Zaměstnanec daňového subjektu použil vlastní osobní automobil na služební cesty celkem 59 dní v roce 2018

	Česká republika	Slovenská republika v €	Slovenská republika v Kč
Základ daně	1 975 cm ³	1 975 cm ³	-
Roční sazba daně	-	148 €	3 789 Kč
Denní sazba daně	25 Kč	-	-
Měsíční sazba daně	-	12,33 €	315,65 Kč
Snížení/zvýšení sazby daně	-	-	-
Výsledná daň	1 475 Kč	24,66 €	631 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

Výsledná daň pro osobní automobil využívaný 59 dní v roce 2018 je v ČR 1 475 Kč. V rámci Slovenského priznání se denní sazba nepoužívá pro osobní automobily, sazba byla proto rozpočtena měsíčně a vypočtena za 2 měsíce ve výši 24,66 euro, což je v přepočtu 631 Kč. Daň na Slovensku je zde naopak o 57 % nižší než v České republice. Příčinnou je způsob stanovení sazby daně.

Tab. 4.19 Daňový subjekt koupil osobní automobil v lednu 2018 a užíval ho celý rok

	Česká republika	Slovenská republika v €	Slovenská republika v Kč
Základ daně	1 373 cm ³	1 373 cm ³	-
Roční sazba daně	2 400 Kč	115 €	2 944 Kč
Snížení/zvýšení sazby daně	-48 % = 1 152 Kč	-25 % = - 28,75 €	- 736 Kč
Výsledná daň	1 248 Kč	86,25 €	2 208 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

Daňová povinnost pro osobní automobil nakoupený v lednu 2018 je v ČR 1 248 Kč a pro SR 86,25 euro, což je v přepočtu 2 208 Kč. Daň na Slovensku je o 77 % vyšší než v České republice. Stejně jako v prvním příkladu je rozdíl dán sazbou daně a možností snížení daně.

Celková daňová povinnost vypočtená dle českého zákona je 15 836 Kč. Poplatník zaplatil v průběhu roku zálohy ve výši 6 000 Kč, tudíž musí zaplatit nedoplatek 9 836 Kč. Zálohy na další zdaňovací období vycházejí poplatníkovi ve výši 3 959 Kč za každé čtvrtletí.

Celková daňová povinnost vyčíslená dle slovenského zákona je 889,05 euro. Za rok 2018 uhradil poplatník zálohy ve výši 600 euro. Doplatek daně činí 289,05 euro. Jelikož poplatník překročil limit 700 euro pro placení záloh, za každé čtvrtletí je povinen zaplatit 222,26 euro.

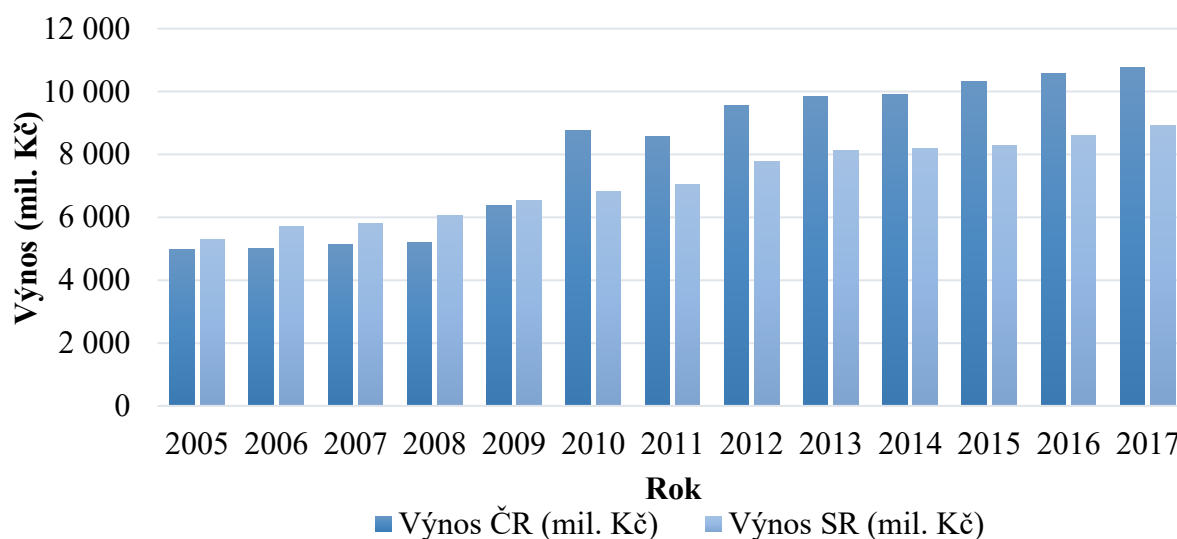
Analýza daňové povinnosti u silniční daně v České a Slovenské republice

Po součtu dílčích daní za jednotlivá vozidla vyšla celková daňová povinnost pro českého poplatníka 15 836 Kč a pro slovenského poplatníka ve výši 889,05 euro, v přepočtu 22 760 Kč. Z výsledků je zřejmé, že na Slovensku za stejné automobily poplatník zaplatí na dani více než v Česku, a to téměř o 44 %. Hlavním důvodem jsou vyšší sazby daně pro jednotlivé základy daně a nižší možnost snížení nebo naopak větší povinnost zvýšení sazby daně. Pouze v případě denní sazby daně je dílčí daň na Slovensku nižší než v České republice. Je to způsobeno tím, že v ČR je stanovena pevná denní sazba daně a ve slovenském přiznání roční sazbu přepočteme na měsíční a vynásobíme příslušným počtem měsíců, kdy bylo vozidlo zaměstnancem pro účely služební cesty využito.

4.3. Srovnání výnosů daně z nemovitostí a silniční daně obou zemí

Daň z nemovitostí je pro Českou i Slovenskou republiku důležitým příjmem obcí. Silniční daň je důležitá pro účely oprav a údržby silnic a dálnic. Výše výnosů u obou daní je však rozdílná, což názorně zobrazují výše vypočtené modelové příklady. Srovnání výnosů daně z nemovitosti obou zemí v letech 2005-2017 zobrazuje následující graf 4.1. spolu s tabulkou 4.20.

Graf 4.1 Srovnání výnosů daně z nemovitosti obou zemí v letech 2005-2017

Zdroj: vlastní zpracování

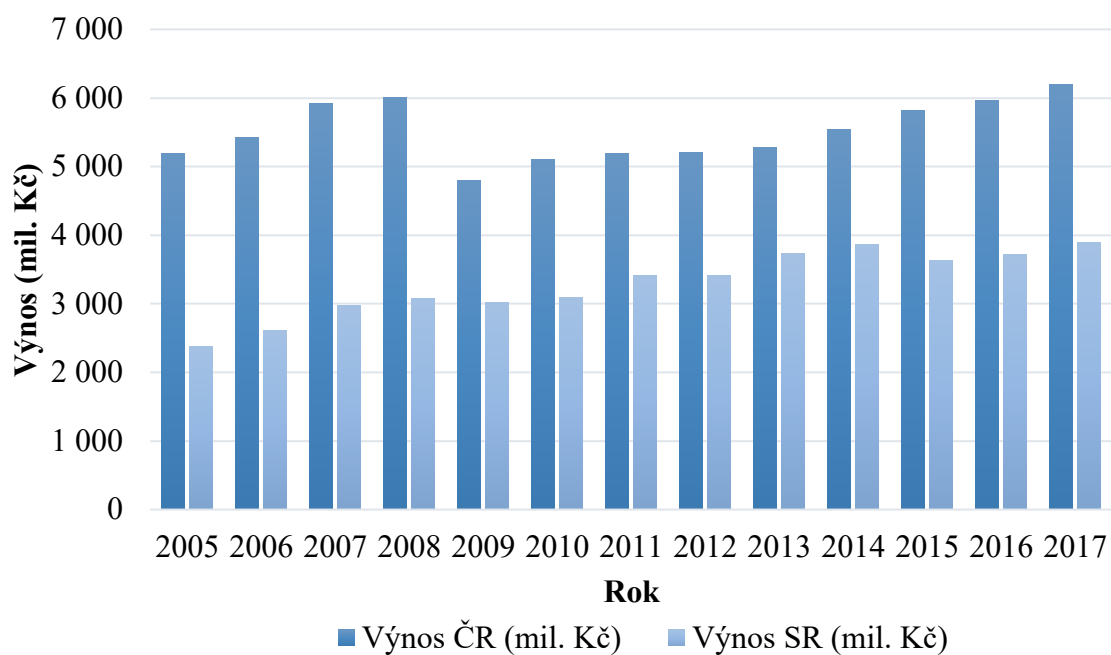
Tab. 4.20 Výnosy ČR a SR z daně z nemovitostí v letech 2005-2017 (v mil. Kč)

Rok	Výnos ČR (mil. Kč)	Výnos SR (mil. Kč)
2005	4 987	5 299
2006	5 017	5 709
2007	5 123	5 811
2008	5 195	6 067
2009	6 361	6 528
2010	8 747	6 810
2011	8 568	7 040
2012	9 541	7 782
2013	9 847	8 115
2014	9 910	8 192
2015	10 313	8 294
2016	10 582	8 602
2017	10 758	8 909

Zdroj: vlastní zpracování

Výnosy Slovenské republiky v mil. eur byly přepočteny na mil. Kč kurzem 25,60 Kč z důvodu lepší srovnatelnosti. Z grafu i tabulky vyplývá, že do roku 2009 jsou výnosy daně z nemovitostí téměř stejné. Na Slovensku jsou mírně vyšší než v České republice, ale od roku 2010 je tomu naopak. V roce 2010 tento vyšší rozdíl a nárůst výnosů v ČR zapříčinilo především zvýšením určitých sazeb daně na dvojnásobek, jak již bylo zmíněno v kapitole 2.2. Následující graf 4.2 a tabulka 4.21 zobrazuje výnosy České a Slovenské republiky ze silniční daně v období 2005-2017.

Graf 4.2 Srovnání výnosů silniční daně obou zemí v letech 2005-2017

Zdroj: vlastní zpracování

Tab. 4.21 Výnosy České a Slovenské republiky ze silniční daně v letech 2005-2017

Rok	Výnos ČR (mil. Kč)	Výnos SR (mil. Kč)
2005	5 191	2 381
2006	5 428	2 611
2007	5 915	2 970
2008	6 002	3 072
2009	4 795	3 021
2010	5 100	3 098
2011	5 187	3 405
2012	5 206	3 405
2013	5 273	3 738
2014	5 539	3 866
2015	5 814	3 635
2016	5 970	3 712
2017	6 191	3 891

Zdroj: vlastní zpracování

Výnosy Slovenské republiky v mil. eur byly z důvodu srovnatelnosti opět přepočteny na mil. Kč kurzem 25,60 Kč. Na první pohled je z tabulky i z grafu zřejmé, že výnosy obou zemí jsou v celém sledovaném období rostoucí a v České republice jsou vyšší než na Slovensku. V letech 2005-2008 se v ČR vybralo na silniční dani dvakrát více než na Slovensku. Do roku 2014 se rozdíl ve výši výnosů snižoval, avšak v roce 2015 se opět navýšil. Bylo to zapříčiněno změnou v administraci daně Slovenské republiky, jak již bylo zmíněno v kapitole 3.3. Vyšší rozdíl těchto daní je dán také větším meziročním vzrůstem výnosů daně v České republice oproti Slovensku.

4.4. Návrhy možných změn majetkových daní v České republice

Majetkové daně prošly výraznými změnami během posledních několika let. V roce 2014 proběhla novela zákona o dani z nemovitostí, která přinesla některé významné změny, mimo jiné i s dopadem na stanovení daně. Především byla zrušena daň darovací a dědická a daň z převodu nemovitých věcí změněna na daň z nabytí nemovitých věcí. V roce 2016 prošla daň z nemovitostí další změnou, kdy došlo například k upřesnění předmětu daně z pozemků, názvů předmětů daně ze staveb a jednotek, upřesnění použití základní sazby daně u podnikatelských staveb nebo stanovení speciální lhůty pro podání daňového přiznání v případě nabytí nemovité věci v dražbě. Daňové zatížení poplatníků majetkových daní je na Slovensku vyšší jak v České republice. Přesto jsme ve slovenském zákoně upravujícím majetkové daně našli několik podnětů, které by se mohli uplatnit i v českém zákoně.

Jako budoucí možnou změnu bychom navrhly změnu u daně z nemovitostí ve formuláři i výpočtu daňové povinnosti dle způsobu používaného na Slovensku. Poplatník by do formuláře zadal příslušný druh pozemku či stavby včetně dalších potřebných informací, výslednou daň následně vypočte správce daně a zároveň o její výši pouze poplatníka daně informuje. Druhý návrh se týká výraznějšího rozlišení nemovitostí užívaných pro podnikání nebo pro bydlení. Jelikož podnikatelům tyto nemovitosti přinášejí zisk, mohla by být jejich daňová povinnost vyšší než dosud. Také by mohla být zohledněna výše dosažených příjmů a stanovena minimální a maximální hranice výše daně. Třetím plusem slovenské daně z nemovitostí, který je také naším dalším návrhem změny, je větší pravomoc obcí v oblasti koeficientů nebo sazeb daně. Obce sice mohou stanovit koeficient dle počtu obyvatel, ale měly by také mít možnost určit, ve kterých částech obce bude tento koeficient vyšší nebo nižší. Osvobozených nemovitostí by se tyto změny nijak nedotkly.

Co se týká změn v oblasti silniční daně, náš první návrh spočívá v možném rozšíření předmětu daně. Aktuálně se silniční daň týká pouze automobilů používaných k podnikání nebo vozidel přesahující 3,5 tuny. Jelikož po silnicích jezdí mnohonásobně více civilních automobilů, navrhuje, aby se předmět daně dotknul i těchto vozidel, stejně jako jednostopých vozidel nebo čtyřkolek. Ne každý poplatník však využívá své vozidlo stejně intenzivně. Pro zajištění spravedlivého zdanění by sazba daně byla stanovena denní nebo ideálně dle počtu najetých kilometrů v průběhu kalendářního roku. Při tomto počtu aut by sazba daně mohla být nízká, ale i přesto by se výrazně zvýšil výnos z této daně. Komunikace jsou na mnoha místech v katastrofálním stavu a vyšší příjem ze silniční daně by mohl zajistit jejich opravu a celkově lepší údržbu silnic a dálnic. Druhým návrhem by mohlo být zavedení více skupin zvýšení sazby daně dle stáří automobilu. Starší automobily více znečišťují životní prostředí a vyšší sazba daně by mohla poplatníky motivovat k nákupu nových více ekologičtějších aut. Třetí návrh je opět zaměřen na oblast sazeb daně – konkrétně na sazbu daně pro podnikatele. Fyzické nebo právnické osoby mohou své vozidlo také používat k podnikání pouze určitý počet dní v roce. Proto by mohla být zavedena denní sazba daně také pro podnikatele.

5. ZÁVĚR

Majetkové daně jsou řazeny z historického hlediska mezi daně nejstarší. V minulosti patřily mezi nejvýnosnější a v dnešní době, kdy je jejich příjem výrazně nižší v porovnání s daněmi důchodovými, představují spíše doplňkový zdroj příjmů.

Výhodou daní z majetku je, že jsou stabilním příjmem rozpočtů. Naopak nevýhodné pro poplatníka je, že nepřihlíží na jeho finanční situaci. Majetkové daně jsou také nástrojem redistribuce bohatství, kdy lidé s větším majetkem zpravidla platí vyšší daň, což také patří mezi jejich výhody. Asi hlavní nevýhodou je výskyt dvojího zdanění. Poplatník v první řadě musí získat příjmy, které je povinen zdanit, ať už v rámci daně z příjmů nebo srážkové daně. Z těchto již jednou zdaněných příjmů si poté pořídí majetek, který musí zdanit z titulu majetkových daní.

Daně z majetku jsou proto u lidí daněmi neoblíbenými. Majetek si poplatník může pořídit za vlastní příjmy, které již byly jednou zdaněny, nebo na hypoteční úvěr, jenž s sebou nese opět náklady v podobě úroků a dlouhodobé zadlužení. Lidem nepřipadá správné k těmto již vynaloženým nákladům ještě navíc platit daň z vlastních nemovitostí. Většinou ale nemají povědomí, kam jsou jejich peníze dále odvedeny. Tyto peníze, i když jsou odvedeny správci daně v jiném městě, se následně vracejí zpět do jejich obce. Obec je využije pro opravy a modernizace obce jako např. na zbudování chodníků, hřiště pro děti, zkvalitnění prostředí či opravy silnic. I když to lidé přímo nevnímají, jsou jimi odvedené majetkové daně přínosem pro jejich obec.

V první kapitole, tedy v rámci úvodu, bylo představeno téma diplomové práce včetně jejího cíle, kterého jsme chtěly dosáhnout a také charakteristiky následujících kapitol.

Druhá kapitola byla zaměřena na charakteristiku majetkových daní České republiky. Daně z nemovitých věcí jsme popsaly dle zákona č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí a zákonného opatření Senátu č. 340/2016 Sb., o dani z nabytí nemovitých věcí. Kapitola zakončila silniční daň dle zákona č. 16/1993 S., o dani silniční. Třetí kapitola představuje Slovenskou daň z nemovitostí a také daň silniční opět podle příslušných zákonů této země.

Hlavní částí diplomové práce byla kapitola čtvrtá pojmenovaná Komparace vybraných daní v ČR a ve SR. Jak už název napovídá, zabývaly jsme se výpočty daně z nemovitostí a silniční daně na konkrétních modelových příkladech v obou státech. Následovala analýza výsledných daňových povinností a jejich komparace.

Cílem práce byla analýza majetkových daní České a Slovenské republiky. Zjistili jsme řadu rozdílů v českém a slovenském způsobu zdanění, ať již v sazbách, v okruhu osvobození nebo způsobu výpočtu daně. Můžeme tedy konstatovat, že jsme cíl práce splnily. Ve většině případů daně z nemovitostí vyšla daňová povinnost pro českého poplatníka lépe než pro slovenského poplatníka. Jediné dva případy, kdy tomu bylo naopak, byly daň z orné půdy a z lesního pozemku. U silniční daně byla jednoznačně daň nižší v České republice než na Slovensku.

Změny uvedené v závěru předcházející kapitoly byly navrženy dle provedené analýzy majetkových daní ve druhé a třetí kapitole, ale především na základě vypočítaných modelových příkladů.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Knižní zdroje

- [1] DENIS, C., T. HEMMELGARN and B. SLOAN, eds. *Taxation Trends in the European Union. 2014 Edition*. Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2014. 314 p. ISBN 978-92-79-35672-8.
- [2] HRČKA, Štefan. *Daňové zákony v roku 2018*. Bratislava: P E R E X, 2018. 274 s. ISBN 978-80-9698-078-9.
- [3] KUBÁTOVÁ, Květa. *Daňová teorie a politika*. 6. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2015. 276 s. ISBN 978-80-7478-841-3.
- [4] KUKALOVÁ, Gabriela, Lukáš MORAVEC a Marta ŠULCOVÁ-SEIDLOVÁ. *Daňová soustava*. 2. vyd. Praha: Česká zemědělská univerzita, Provozně ekonomická fakulta, 2015. 155 s. ISBN 987-80-213-2572-2.
- [5] KUŠNÍROVÁ, Jana a Juraj VÁLEK. *Daňovníctvo – daňová teória a politika I – Zbierka riešených a neriešených príkladov 2017*. 2. vyd. Bratislava: Wolters Kluwer ČR, 2017. 180 s. ISBN 978-80-8168-646-7.
- [6] MARKOVÁ, Hana. *Daňové zákony 2019: úplná znění platná k 1.1.2019*. 29. vyd. Praha: Grada, 2019. 188 s. ISBN 978-80-271-2274-5.
- [7] RADVAN, Michal. *Daně a správa daní*. Brno: Masarykova univerzita, 2015. Učebnice právnické fakulty MU, sv. č. 503. 129 s. ISBN 978-80-210-7746-1.
- [8] SCHULTZOVÁ, Anna a kol. *Daňovníctvo: daňová teória a politika I*. 3. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2018. 360 s. ISBN 978-80-7598-107-3.
- [9] SUHÁNYIOVÁ, Alžbeta a Mária PETRIŠOVÁ. *Daňová sústava Slovenskej republiky, s dôrazom na daň z pridanej hodnoty*. In: Zborník vedeckých prác katedry ekonómie a ekonomiky ANNO 2011. Prešovská univerzita, Fakulta manažmentu. Prešov. s.220-234. ISBN 978-80-555-0415-5.
- [10] ŠIROKÝ, Jan. *Daně v Evropské unii*. 7. vyd. Praha: Leges, 2018. 384 s. ISBN 978-80-7502-274-5.

[11] ŠIROKÝ, Jan a kol. *Daňové teorie. S praktickou aplikací*. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2008. 301 s. ISBN 978-80-7400-005-8.

[12] VANČUROVÁ, Alena a Lenka LÁCHOVÁ. *Daňový systém ČR 2018*. 14. vyd. Praha: 1. VOX, 2018. 404 s. ISBN 978-80-87480-63-2.

[13] VANČUROVÁ, Alena a Václav BONĚK. *Správa daní pro ekonomy*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011. 154 s. ISBN 978-80-7357-701-8.

Zákony

[14] Príloha č. 1 k nariadeniu vlády č. 140/2009 Z. z.

[15] Zákon č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí

[16] Zákon č. 16/1993 Sb., o dani silniční

[17] Zákon č. 582/2004 Z. z., o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady

[18] Zákon č. 361/2014 Z. z., o dani z motorových vozidiel a o zmene a doplnení niektorých zákonov

[19] Zákonné opatření Senátu č. 340/2013 Sb., o dani z nabytí nemovitých věcí

Elektronické zdroje

[20] BRNO. *Brno* - [online]. Brno [cit. 06.04.2019]. Dostupné z: <https://www.bрно.cz/brno-aktualne/aktuality-a-oznameni/a/informace-o-zmenach-v-dani-z-nemovitosti-od-roku-2010/>

[21] FARMY.CZ. *CENA PŮDY tržní, úřední BPEJ* [online]. Farmy.cz [cit. 06.04.2019] Dostupné z: <http://farmy.cz/cena-pudy/>

[22] FINANCE.CZ *Daně v ČR a na Slovensku: DPH, spotřební a dědická daň* [online]. Finance.cz [cit. 06.04.2019] Dostupné z: <https://www.finance.cz/520890-srovnani-danovych-sazeb-v-cr-a-na-slovensku/>

- [23] FINANČNÍ SPRÁVA. *Údaje z výběru daní* [online]. Finanční správa ČR [cit. 06.04.2019]. Dostupné z: <https://www.financnisprava.cz/cs/dane/analyzy-a-statistiky/udaje-z-vyberu-dani>
- [24] FINANČNÍ SPRÁVA. *Výroční zpráva a informace o činnosti* [online]. Finanční správa ČR [cit. 06.04.2019]. Dostupné z: <https://www.financnisprava.cz/cs/financni-sprava/financni-sprava-cr/vyrocní-zpravy-a-související-dokumenty>
- [25] KOŠICE. *VZN: 132. O miestnych daniach* [online]. Oficiálne stránky mesta Košice [cit. 06.04.2019] Dostupné z: <https://www.kosice.sk/vzn/132>
- [26] MINISTERSTVO FINANCIÍ SLOVENSKEJ REPUBLIKY. *50. Daňový report Slovenskej republiky 2018 (október 2018)* [online]. Ministerstvo financií Slovenskej republiky [cit. 06.04.2019] Dostupné z: <https://www.finance.gov.sk/sk/financie/institut-financnej-politiky/publikacie-ifp/ekonomické-analýzy/50-danový-report-slovenskej-republiky-2018-október-2018-2.html>
- [27] PENÍZE.CZ. *Daň z nemovitosti za rok 2018. Přiznání podejte do konce ledna* [online]. Peníze.cz [cit. 06.04.2019]. Dostupné z: <https://www.penize.cz/dan-z-nemovitosti/328493-dan-z-nemovitosti-za-rok-2018-priznani-podejte-do-konce-ledna>
- [28] W4T.CZ. *Daň z nemovitostí – základní informace, výpočet a příklady* [online]. W4T s.r.o. [cit. 06.04.2019]. Dostupné z: <https://www.w4t.cz/majetkove-dane/>

SEZNAM ZKRATEK

ČNB	Česká národní banka
ČR	Česká republika
EU	Evropská unie
EUR	euro
FO	fyzická osoba
Kč	koruna česká
PO	právnícká osoba
SR	Slovenská republika
ZDzN	Zákon o dani z nemovitostí

Prohlášení o využití výsledků diplomové práce

Prohlašuji, že

- jsem byl(a) seznámen(a) s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- беру на ве́домі, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, diplomovou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že diplomová práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o diplomové práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, diplomovou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 26.4.2019

Veronika Zetochová

Seznam příloh

Příloha č. 1 Kategorie katastrálních území a sazby daně z nemovitostí města Košice

Příloha č. 2 Přiznání k dani z nemovitých věcí České republiky

Příloha č. 3 Přiznání k dani z motorových vozidel Slovenské republiky